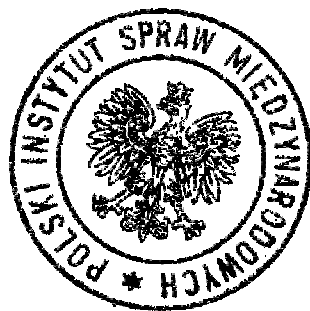

P
D
D

POLSKIE DOKUMENTY DYPLOMATYCZNE

KOMITET REDAKCYJNY

Przewodniczący
Sławomir Dębski

Wiceprzewodniczący i redaktor naczelny
Włodzimierz Borodziej

Członkowie zwyczajni

Jerzy W. Borejsza, Bogdan Grzełoński, Magdalena Hulas,
Aleksander Kočański, Jan Kopiec, Marek Kornat, Maciej Koźmiński,
Andrzej Kunert, Zbigniew Landau, Piotr Łossowski, Paweł Machcewicz,
Andrzej Paczkowski, Wojciech Rojek, Adam Daniel Rotfeld,
Krzysztof Ruchniewicz, Ryszard Stemplowski, Jerzy Tomaszewski,
Piotr Wandycz, Wojciech Wrzesiński, Stanisław Żerko

Członkowie ex officio

zastępca dyrektora Biura Archiwum i Zarządzania Informacją MSZ
– Małgorzata Mroczkowska
Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych – Sławomir Radoń
dyrektor Archiwum Akt Nowych – Tadeusz Krawczak

Sekretarz
Piotr Długołęcki

P
P O L S K I E
D
D O K U M E N T Y
D
D Y P L O M A T Y C Z N E

1975

REDAKTOR
Paweł Machcewicz

WSPÓŁPRACA
Piotr Długołęcki

P O L S K I I N S T Y T U T S P R A W M I Ę D Z Y N A R O D O W Y C H
W A R S Z A W A 2 0 1 0

Wydawca dziękuje Archiwum Akt Nowych i Archiwum Ministertwa
Spraw Zagranicznych za pomoc udzieloną przy powstawaniu publikacji

© POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH 2010

www.pism.pl

OPRACOWANIE REDAKCYJNE

Eliza Otto

INDEKS OSOBOWY

Piotr Długolecki, Marta Przyłuska-Brzostek

INDEKS RZECZOWY

Marta Przyłuska-Brzostek

REDAKCJA TECHNICZNA

PROJEKT OKŁADKI

Dorota Dołęgowska

ISBN: 978-83-89607-91-1

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
UL. WARECKA 1A, 00-950 WARSZAWA

Druk: Drukarnia nr 1, 02-521 Warszawa, ul. Rakowiecka 37

SPIS TREŚCI

WSTĘP	VII
LISTA DOKUMENTÓW	XXV
DOKUMENTY	1
ANEKSY	873
WYKAZ SKRÓTÓW	889
INDEKS RZECZOWY	895
INDEKS OSOBOWY	921

WSTĘP

Dla polskiej polityki zagranicznej w 1975 r. największe znaczenie miało zawarcie tzw. umowy rentowej z Republiką Federalną Niemiec oraz podpisanie Aktu końcowego KBWE.

Podpisanie umowy zamykało wieloletnie negocjacje dotyczące rekompensaty finansowej dla obywateli polskich poszkodowanych przez III Rzeszę, a także – pośrednio – otwierało drogę do uzyskania ważnej dla władz PRL pomocy kredytowej ze strony Bonn. Elementem porozumienia była także zgoda na wyjazd do RFN dużej grupy obywateli polskich pochodzenia niemieckiego.

Akt końcowy KBWE, będący zwieńczeniem trwającego od 1973 r. procesu helsińskiego, z punktu widzenia władz PRL – podobnie jak innych państw bloku radzieckiego – potwierdzał trwałość powojennych granic, a także – w szerszym wymiarze – całego politycznego *status quo* ukształtowanego po 1945 r. Po podpisaniu Aktu końcowego władze PRL dostrzegały potencjalne problemy, które mogą im sprawić zapisy dotyczące praw człowieka, ujęte w tzw. trzecim koszyku helsińskim, ale w 1975 r. ta problematyka nie miała jeszcze pierwszoplanowego znaczenia.

Rok 1975 r. był także jednym ze szczytowych momentów aktywności ekipy Edwarda Gierka, poszukującej międzynarodowego uznania i prestiżu, m.in. poprzez spotkania z czołowymi politykami światowymi. Z tego punktu widzenia największe znaczenie miały wizyty prezydenta Francji Valéry'ego Giscarda d'Estaing oraz prezydenta Stanów Zjednoczonych Geralda Forda.

Osobną i ważną kartę stanowiły stosunki PRL–Watykan, ustanowione – w formule kontaktów roboczych – w lipcu 1974 r. W 1975 r. władze PRL kontynuowały próby „ominięcia” w stosunkach państwo–Kościół prymasa Wyszyńskiego i polskiego Episkopatu poprzez bezpośredni dialog ze Stolicą Apostolską. Jego swoistym elementem było wykorzystywanie i wzmacnianie

wszelkich ewentualnych rozbieżności w stanowiskach polskiej hierarchii kościelnej i kurii watykańskiej.

Interesującym wątkiem w 1975 r. była dyplomatyczna aktywność Polski wobec Portugalii, gdzie po tzw. rewolucji goździków w 1974 r. bardzo silne wpływy miała lewica. Polska w planach Moskwy miała być tym krajem, który przekonywałby Portugalczyków o atrakcyjności modelu radzieckiego.

Na gruncie pozaeuropejskim warte odnotowania są działania dyplomacji PRL w końcowej fazie wojny w Wietnamie (m.in. pośredniczenie między rządem Stanów Zjednoczonych a komunistami wietnamskim w sprawie zaginionych obywateli USA) oraz próby nawiązania stosunków z uzyskującymi niepodległość byłymi koloniami portugalskimi, zwłaszcza Angolą.

STRUKTURA MSZ; ZMIANY W STOSUNKACH BILATERALNYCH

W 1975 r. ministerstwem spraw zagranicznych kierował, podobnie jak w poprzednich latach (od grudnia 1971 r.), Stefan Olszowski. Był on jednocześnie członkiem Biura Politycznego KC PZPR, co dawało mu silną pozycję w relacjach z aparatem partyjnym, zwłaszcza Wydziałem Zagranicznym KC PZPR nadzorującym resort spraw zagranicznych, a także z innymi instytucjami państwowymi.

W 1975 r. nastąpiły w MSZ dwie zmiany na stanowisku wiceministra. Odwołany został Jan Czapła, którego 16 października mianowano ambasadorem w New Delhi. Na stanowisko wiceministra został powołany Eugeniusz Kułaga, który do marca pełnił funkcję stałego przedstawiciela przy ONZ w Nowym Jorku. Funkcje wiceministrów w dalszym ciągu sprawowali: Wiesław Adamski, Józef Czyrek, Romuald Spasowski i Stanisław Trepczyński, dyrektorem generalnym był Karol Nowakowski.

Struktura MSZ nie uległa w 1975 r. zmianom – działały utworzony w 1973 r. Departament ds. Stosunków z ZSRR oraz pięć departamentów terytorialnych: Departament I (kontakty z europejskimi krajami socjalistycznymi), Departament II (sprawy Azji, Australii i Oceanii), Departament III (Ameryka Północna i Południowa), Departament IV (Europa Zachodnia) oraz Departament V (Bliski Wschód i Afryka).

Ponadto w skład MSZ wchodziły: Departament Studiów i Programowania, Departament Międzynarodowych Organizacji, Departament Centrum

Informacji, Departament Konsularny, Departament Prawno-Traktatowy, Departament Kadr i Szkolenia, Departament Administracji, Finansów i Inwestycji, Protokół Dyplomatyczny, Departament Łączności, Archiwum, Biuro Tłumaczy, Biuro Wojskowe i Samodzielny Referat ds. Socjalnych, który w lutym 1975 r. zmienił nazwę na Biuro ds. Socjalnych. Funkcjonował również Departament Informacji i Współpracy Kulturalnej. Odrębną komórką był Gabinet Ministra, którego zadaniem było m.in. koordynowanie współpracy poszczególnych departamentów i dbanie o przepływ informacji wewnątrz resortu. Strukturę ministerstwa przedstawia aneks nr III.

W 1975 r. PRL nawiązała stosunki dyplomatyczne z Angolą (21 listopada) i Mozambikiem (25 czerwca).

PODSTAWA ŹRÓDŁOWA I KRYTERIA WYBORU

Kwerendę przeprowadzono w Archiwum Ministerstwa Spraw Zagranicznych (dalej AMSZ) i w Archiwum Akt Nowych (dalej AAN).

Akta zgromadzone w AMSZ stanowią ilościowo zdecydowaną większość publikowanych dokumentów. Należą do nich szyfrogramy przesyłane między placówkami a centralą, znajdujące się w Zespole Depesz, oraz dokumenty pochodzące z zespołów poszczególnych departamentów, głównie terytorialnych.

Szyfrogramy pozwalają uchwycić etapy wypracowywania stanowiska dyplomacji i władz PRL wobec poszczególnych kwestii, reagowanie na rozmaite wydarzenia, pokazują relacje między centralą MSZ a placówkami, a także oddają codzienne realia działania PRL-owskiego aparatu dyplomatycznego.

Ważnym elementem Zespołu Depesz są szyfrogramy okólne (okólniki) wysyłane z centrali do wszystkich lub do części placówek. Wyjaśniają one polskie stanowisko w konkretnych sprawach, przekazywane są w nich instrukcje dla szefów przedstawicielstw. Depesze okólne zawierają często informacje o wizytach, a z racji swej zwięzłości są niekiedy ciekawsze niż notatki sporządzane przez departamenty terytorialne.

Zespół Depesz gromadzi głównie korespondencję z ambasadami, ale dokumentuje także kontakty z konsulatami (np. w Chicago) oraz z przedstawicielstwami przy organizacjach międzynarodowych (np. przedstawicielstwo przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie). Ponadto dokumentuje

kontakty z misjami wojskowymi (Berlin Zachodni, Keasong) oraz z placówkami handlowymi działającymi w krajach, z którymi Polska nie utrzymywała w tym czasie stosunków dyplomatycznych (np. przedstawicielstwo konsularno-handlowe w Madrycie)¹. Dokumenty z 1975 r. przechowywane w ZD ułożone są chronologicznie w teczkach przyporządkowanych miastom, z których (i do których) były wysyłane szyfrogramy.

Kwerenda w AMSZ objęła materiały zarówno departamentów terytorialnych oraz departamentów problemowych (głównie DSiP i DMO), jak i Gabinetu Ministra, w którego aktach znajdują się dokumenty przygotowywane na posiedzenia kolegium MSZ.

W AAN kwerendą objęto zespół KC PZPR, a w nim dokumenty: Biura Politycznego, Sekretariatu KC, Kancelarii Sekretariatu, Sekretariatu I Sekretarza, Sekretariatu Jerzego Waszczuka (gdzie znajduje się sporo dokumentów dotyczących spraw międzynarodowych), Wydziału Zagranicznego, Wydziału Propagandy, Prasy i Wydawnictw oraz Wydziału Pracy Ideowo-Wychowawczej (istniejącego od maja 1975 r.).

Dokumenty partyjne, choć ilościowo zajmujące w tomie znacznie skromniejsze miejsce niż te proveniencji MSZ-owskiej, stanowią ważne uzupełnienie materiału *stricte* dyplomatycznego. Zawierają informacje o kontaktach międzypartyjnych (bilateralnych lub wielostronnych, jak notatki z narad), spotkaniach przywódców, niekiedy o kwestiach politycznych, które nie znajdowały odzwierciedlenia w dokumentach MSZ (np. notatka Wydziału Zagranicznego KC PZPR o dyskryminacji Polaków na Zaolziu; dok. nr 151).

W miarę możliwości, choć oczywiście w różnym stopniu, starano się udokumentować wszystkie kierunki działania polskiej dyplomacji. Co zrozumiałe, znacznie, większa liczba dokumentów dotyczy relacji z RFN czy ze Stanami Zjednoczonymi niż z krajami pozaeuropejskimi o marginalnym znaczeniu dla Polski.

Zasadniczo zamieszczano jedynie dokumenty dotyczące spraw, które miały wpływ na politykę zagraniczną PRL, rezygnując z publikacji dokumentów dotyczących spraw wewnętrznych danego państwa lub jego kontaktów z państwami trzecimi.

Zasadą było niezamieszczanie dokumentów *stricte* gospodarczych (choć stosowano wyjątki, np. szyfrogram w sprawie uregulowania kwestii przed-

¹ W sierpniu 1975 r. istniały 93 placówki zagraniczne podporządkowane MSZ.

wojennego złota i obligacji gdańskich; dok. nr 267) oraz wojskowych, jak również oficjalnych komunikatów, umów, traktatów, deklaracji, konwencji czy oświadczeń. Wykaz ważniejszych bilateralnych umów międzynarodowych zawartych przez Polskę w 1975 r. znajduje się w aneksie nr II.

Zebrana w tomie dokumentacja, mimo założenia pokazania różnorodności wątków i krajów, jest z obiektywnych powodów bardzo nierówna, jeśli chodzi o zawartość informacyjną. Stałym problemem, występującym także w większości innych tomów dokumentujących okres PRL, jest fasadowy i rytualny charakter wielu dokumentów dotyczących relacji między Polską a ZSRR oraz innymi krajami bloku radzieckiego. Rzeczywisty charakter tych relacji łatwiej uchwycić w dokumentach dotyczących pozornie marginalnych spraw niż spotkań „na szczycie”. Przykładem mogą być szyfrogramy z Moskwy donoszące o radzieckich zastrzeżeniach do nagrody Polskiego Stowarzyszenia Kultury Europejskiej (dok. nr 207, 214 i 219) czy do artykułu w wydanej w Polsce publikacji dotyczącej historii ZSRR i państw Europy Środkowej (dok. nr 142). W niniejszym tomie udało się natomiast zamieścić wiele dokumentów obrazujących rzeczywiste różnice i napięcia między blokiem radzieckim (w tym również Polską) a tymi krajami komunistycznymi, które otwarcie zerwały z Moskwą bądź prowadziły politykę autonomiczną: Chinami, Rumunią, Albanią. Wyjątkowy jest dokument szczegółowo pokazujący, jak wyglądało przekazywanie polskiej pomocy wojskowej dla MPLA w Angoli (dok. nr 329).

Na tle „wewnątrzblokowych” dokumentów, często pozostawiających wrażenie informacyjnego niedosytu, wyróżnia się dokumentacja dotycząca stosunków PRL z RFN czy Stolicą Apostolską, w której możemy dostrzec rzeczywistą grę dyplomatyczną i zamysł polityczny, niekiedy – jak się wydaje – świadczący o autonomicznych działaniach Warszawy, prowadzonych na własny rachunek, a nie z polecenia czy inspiracji Moskwy. Choć i w tych przypadkach mogą występować istotne luki w dokumentacji. Nie udało się np. odnaleźć ani w AMSZ, ani w AAN notatki z prawdopodobnie najważniejszego spotkania w 1975 r.: Edwarda Gierka i Helmuta Schmidta w Helsinkach. Relacja z tej rozmowy pojawia się jedynie w zbiorczym sprawozdaniu ze spotkań delegacji polskiej podczas III fazy KBWE (dok. nr 211).

OPRACOWANIE DOKUMENTÓW

Dokumenty ułożono chronologicznie. Zdecydowana większość z nich jest publikowana w całości, jedynie w przypadku niewielkiej części zdecydowano o opuszczeniu fragmentów, dotyczących zwykle kwestii wewnętrznych, polityki zagranicznej państw trzecich lub spraw gospodarczych. Zaznaczono to wówczas w „główce”, oznaczono nawiasami kwadratowymi, a w przypisie odnotowano, czego dotyczyła pominięta część.

Każdy z dokumentów poprzedzony jest numerem porządkowym oraz „główką” zawierającą datę dzienną sporządzenia dokumentu, autora, odbiorcę i krótką informację, czego dokument dotyczy. W przypadkach, w których ustalenie dokładnej daty dziennej było niemożliwe, podano (w nawiasie kwadratowym) datę przybliżoną. Ponieważ wszystkie dokumenty pochodzą z 1975 r., zrezygnowano z podawania w główkach dat rocznych. W przypadku szyfrogramów kierowanych do MSZ zrezygnowano z każdorazowego podawania odbiorcy (odbiorców), centrala była bowiem jedynym adresatem szyfrogramów wysyłanych z placówek.

Wszystkie dokumenty umieszczone w tomie to maszynopisy, nie podawano informacji, czy mamy do czynienia z kopia, odpisem, czy oryginałem dokumentu. Zrezygnowano z przytaczania adnotacji „za zgodność”, a także z zamieszczania rozdzielników wewnętrznych (czasami dokument przesyłano kilkudziesięciu osobom). Informację o ewentualnym przesłaniu dokumentu poza centralę podano w przypisie. Podobnie informacje z pism przewodnich, z których publikacji również zrezygnowano.

Jeśli w trakcie kwerendy udało się odnaleźć jedynie projekt danego dokumentu, zostało to zaznaczone w główce dokumentu.

Pod każdym dokumentem umieszczono sygnaturę, pod którą dokument można odnaleźć w archiwum. Zdecydowana większość dokumentów miała charakter tajny i klauzulę tę zachowano.

Przypisy merytoryczne ograniczono do niezbędnego minimum – w przypadku gdy w przypisie jest mowa o wydarzeniach z 1975 r., zrezygnowano z podawania daty rocznej. Zachowano oryginalnie istniejące w dokumentach przypisy oznaczone symbolami x, xx, umieszczając je między przypisami redakcyjnymi.

Do tomu dołączono wykaz skrótów, w związku z czym nie rozwijano ich w tekście.

Ingerencje redaktorskie w treść dokumentów ograniczono do minimum i oznaczono nawiasem kwadratowym.

Niemal wszystkie umieszczone w tomie dokumenty to *inedita*. Wcześniej publikowane były (niekiedy tylko we fragmentach) jedynie dok. nr 36, 42, 94, 121, 135 – dotyczące spraw polsko-niemieckich² oraz dok. nr 185 i 200 – poświęcone KBWE³.

Cechy charakterystyczne dokumentu – podkreślenia, uwagi na marginesie – zaznaczono za pomocą przypisów literowych:

- ^a...^a tak w tekście,
- ^b...^b komentarz odręczny,
- ^c...^c odręczna poprawka w tekście lub dopisek,
- ^d...^d podkreślenie odręczne,
- ^e...^e zakreślone na marginesie,
- ^f...^f podpis odręczny,
- ^g...^g podpis nieczytelny,
- ^h...^h przekreślone,
- ⁱ...ⁱ tekst nieczytelny,
- ^j...^j znak zapytania.

PODZIĘKOWANIA

Pragnę wyrazić podziękowania wszystkim, którzy służyli mi pomocą podczas kwerendy archiwalnej i opracowania dokumentów. W pierwszej kolejności należą się one prof. dr. hab. Włodzimierzowi Borodziejowi. Dziękuję również członkom Komitetu Redakcyjnego PDD, którzy przedstawili cenne

² Zob. M. Tomala, *Polityka i dyplomacja polska wobec Niemiec*, t. II: 1971–1990, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2006.

³ Zob. W. Jarząbek, *Problematyka łączenia rodzin w dokumentach KBWE a stosunki PRL–RFN*, w: „Rocznik Polsko-Niemiecki” 2008, nr 16; *eadem*, *Polska wobec Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. Plany i rzeczywistość 1964–1975*, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2008.

uwagi podczas dyskusji nad pierwszą wersją tomu. Słowa podziękowania należą się także recenzentom – pani dr Wandzie Jarząbek i panu dr. hab. Piotrowi M. Majewskiemu oraz panu Mikołajowi Morzyckiemu-Markowskiemu, który pomógł mi w wyjaśnieniu licznych szczegółowych kwestii.

Paweł Machcewicz

LISTA DOKUMENTÓW

nr	data	tytuł-treść	strona
1	2 stycznia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską	W sprawie kandydatury biskupa Władysława Rubina na stanowisko ordynariusza wrocławskiego Casaroli „«podziela» polityczną argumentację zawartą w odpowiedzi rządu na list Wyszyńskiego”.	3
2	2 stycznia, pilna notatka	Polski i niemiecki projekt umowy rentowej; polska strategia: „Delegacja naszych ekspertów powinna stosować taką taktykę negocjacji, aby w przypadku nieprzyjęcia przez delegację RFN polskich projektów porozumień jako podstawy do rozmów można było obarczyć RFN odpowiedzialnością za przerwanie rozmów”.	5
3	3 stycznia, notatka wiceministra Czyrka	Celem rozmów z delegacją RFN uzgodnienie tekstów porozumień i przygotowanie ich do parafowania; kwota roszczeń strony polskiej pozostaje na poziomie 1,3 mld DM.	10
4	7 stycznia, tezy do rozmów	„W związku z naszą odmową przyjęcia w Polsce, w grudniu 1974 r., delegacji rządu koalicyjnego Laosu [...] towarzysze laotańscy nie ukrywają swego niezadowolenia. Obecne rozmowy z delegacją partyjną powinny tę atmosferę rozładować i przywrócić normalny klimat”.	13
5	8 stycznia, notatka informacyjna	Uprawnienia Polski do eksploatacji dóbr naturalnych Spitsbergenu wynikające z traktatu paryskiego z 1920 r.; potrzeba uzgadniania strategii z ZSRR.	15

LISTA DOKUMENTÓW

6	9 stycznia, szyfrogram ambasady w Tiranie do wiceministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej
Wydalenie przedstawiciela „Polcarga” prowokacją władz albańskich w odpowiedzi na próby kontroli jakości eksportowanej rudy chromowej.	21
7	9 stycznia, okólnik dyrektora Centrum Informacji
Przyznanie krajom socjalistycznym klauzuli najwyższego uprzywilejowania w handlu z USA uzależnione od okresowych ocen polityki emigracyjnej poszczególnych krajów; Polska w korzystnej sytuacji na tle innych państw socjalistycznych: „Z własnej inicjatywy tematu nie podejmujcie”.	23
8	10 stycznia, notatka dyrektora Departamentu ds. Stosunków z ZSRR
Propozycje tematów do konsultacji z MSZ ZSRR: przygotowania do obchodów dwudziestolecia Układu Warszawskiego, współpraca bałtycka, ruch państw niez zaangażowanych, polityka państw socjalistycznych po zakończeniu KBWE.	24
9	11 stycznia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii
Minister Genscher „zaniepokojony brakiem postępu w uregulowaniu kompleksu humanitarnego”; „czas nagli także w sprawie ostatecznego uzgodnienia umowy o rentach i ubezpieczeniach”.	26
10	11 stycznia, szyfrogram ambasadora w New Delhi
Rozmowa („chwilami bardzo ostra”) w Ministerstwie Obrony Indii na temat problemów w handlu sprzętem wojskowym z Polską: „sprawa tego kontraktu jest jedyną tak przykrą w stosunkach MON Indii z KS”.	28
11	12 stycznia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Nairobi
Propozycje ministra spraw zagranicznych Ugandy w sprawie „rozszerzenia stosunków z PRL”: plany współpracy gospodarczej, naukowo-technicznej, kulturalnej.	30
12	14 stycznia, pilna notatka
Delegacja ekspertów „uzgodniła ok. 70% treści postanowień” umowy rentowej; „Na podstawie przebiegu obecnych rozmów ekspertów nie można wysnuć wniosku, iż dotychczasowe stanowisko rządu RFN w sprawach otwartych w stosunkach z Polską uległo istotnym modyfikacjom”.	31

LISTA DOKUMENTÓW

13	14 stycznia, pismo chargé d'affaires ambasady w Tiranie
Wydalenie przedstawiciela „Polcarga” „oceniamy jako akt polityczny, stanowiący dalsze usztywnienie stanowiska strony albańskiej wobec Polski”.	33
14	14 stycznia, szyfrogram I sekretarza KC PZPR (z Hawany) do premiera Jaroszewicza
„Spontaniczność i masowość przyjęcia przez mieszkańców Hawany przeszła nasze oczekiwanie. [...] zainteresowania Fidela szły głównie w kierunku spraw gospodarczych. Jest to zasadnicza zmiana w porównaniu z rokiem 72”.	35
15	15 stycznia, notatka Departamentu III
Niezadowolenie Castro ze współpracy gospodarczej Kuby z krajami socjalistycznymi z wyjątkiem ZSRR; wstrzymanie sprzedaży cukru z powodu jego reeksportu przez stronę polską.	36
16	15 stycznia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Lizbonie
Protest Ludowej Partii Demokratycznej w związku z artykułem w „Sztandarze Młodych”: „Domagają się mojej interwencji dla właściwego informowania opinii polskiej, że PPD jest «siłą postępową i demokratyczną». [...] otrzymujemy lawinę depech od organizacji terenowych z protestami”.	41
17	15 stycznia, notatka wiceministra Czyrka
Rozmowa z ambasadorem RFN: umowa rentowa, kredyty, współpraca gospodarcza, „zaniepokojenie» rządu RFN w sprawie «zmniejszającej się liczby zezwoleń na wyjazd z Polski do RFN»”.	42
18	18 stycznia, pilna notatka
II faza KBWE: konieczne uniknięcie wiązania formuły o pokojowych zmianach granic z zasadą samostanowienia narodów; „Delegacja będzie mieć na uwadze możliwość zablokowania niektórych ustaleń w tzw. sprawach humanitarnych, jeśli ze strony państw NATO pojawiłyby się próby podważania zasad dot. polityczno-terytorialnych realiów Europy”.	46
19	18 stycznia, pilna notatka
Zadania delegacji polskiej na wiedeńskie rokowania rozbrojeniowe: „Delegacja powinna nadal prezentować pogląd, że z punktu widzenia Polski wycofanie wojsk radzieckich z Europy Środkowej w zamian tylko za wycofanie wojsk amerykańskich, bez wyraźnego objęcia	51

- konkretnym zobowiązaniem RFN, byłoby uszczerbkiem dla bezpieczeństwa państw UW, w tym Polski”.
- 20 21 stycznia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii 54
„Zdaniem ambasady [...] wydaje się celowe zawarcie definitywnego porozumienia w sprawie kredytu finansowego jeszcze przed ewentualnym zwiększeniem przez nas wyjazdów do RFN w br., tak abyśmy nie dopuścili do sytuacji, w której świadczylibyśmy na rzecz RFN bez uprzedniego zapewnienia sobie realizacji ich zobowiązań w zakresie kredytu i rent”.
- 21 21 stycznia, szyfrogram wiceministra Czyrka do ambasadora w Kolonii 57
Uzgodnienie spotkania ministrów spraw zagranicznych Polski i RFN przed rozwiązaniem spornych kwestii sprzeczne z interesami strony polskiej.
- 22 [przed 22 stycznia], tezy do rozmów 58
Rozmowy ministrów spraw zagranicznych Polski i ZSRR: „Polityka odprężenia, prowadzona przez kraje socjalistyczne, przyniosła w ostatnim okresie bardzo pozytywne wyniki”, związane również z „kryzysem energetyczno-surowcowym, jaki przeżywa świat kapitalistyczny”.
- 23 23 stycznia, notatka Wydziału Zagranicznego KC PZPR 74
Umowa o otwarciu Centrum Amerykanistycznego na Uniwersytecie Warszawskim we współpracy z Indiana University „jest dla nas niekorzystna”: wyrażono zgodę „na amerykańskie kierownictwo ośrodka oraz na działalność, która wybiega daleko poza dydaktykę”.
- 24 [po 24 stycznia], notatka kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR [?] 75
W czasie rozmów w KC KPZR podkreślono znaczenie wizyty Gierka w Portugalii, „w stosunkach z którą Polska może odegrać poważną rolę. [...] «To, co stanowi dla partii kłopoty i trudności w samej Polsce, jak np. stosunki z kościołem [...] – może być wykorzystane w oddziaływaniu na Portugalie»”.
- 25 25 stycznia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii 78
Zdaniem kanclerza RFN brak *iunctim* między współpracą gospodarczą z Polską a sprawami humanitarnymi; konieczne szybkie spotkanie ministrów spraw zagranicznych RFN i PRL.
- 26 27 stycznia, pilna notatka 79
Wyjazd studentów koreańskich: „Na Uniwersytecie Warszawskim rzekomo pewni obywatele polscy usiłowali nakłonić studenta koreańskiego do zdrady ojczyzny”.

LISTA DOKUMENTÓW

27	29 stycznia, notatka ambasadora w Lizbonie
Wizyta I sekretarza KC PZPR jako pierwszego przywódcy socjalistycznego ważnym krokiem w zbliżaniu Portugalii do państw socjalistycznych.	81
28	30 stycznia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii
Obawa kanclerza RFN, że minister Genscher w czasie spotkania z ministrem Olszowskim „dla uzyskania «sukcesu za wszelką cenę» w załatwieniu 150 tys. przesiedleńców mógłby [...] «obiecać» podwyższenie kwoty kredytu lub rent”.	84
29	30 stycznia, szyfrogram stałego przedstawicielstwa przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie
„Odpowiedzialni z Dep. Administracyjnego za budowę placówki podjęli decyzję odnośnie budowy ślepych kuchni w mieszkaniach pracowników [...]”.	86
30	31 stycznia, notatka informacyjna
„Superrewizja” czechosłowackiej milicji i Urzędu Celnego w hotelu w Ostrawie zamieszkałym przez polskich pracowników.	87
31	31 stycznia, pilna notatka
Wizyta Kazimierza Mijala w Pekinie: przywódca KPP przyjęty przez członka Biura Politycznego KPCh, „chińskie środki masowego przekazu nadały wizycie znaczny rozgłos”.	88
32	31 stycznia, pilna notatka
„Republika Irlandii jest jednym z nielicznych państw europejskich, z którymi Polska dotychczas nie posiada stosunków dyplomatycznych. W Dublinie mamy jedynie przedstawicielstwo handlowe z 2-osobową obsadą”.	89
33	31 stycznia, pismo wiceministra Trepczyńskiego do wiceministra pracy, płac i spraw socjalnych
Niezbędna poprawa warunków zatrudnienia polskich robotników w Czechosłowacji i NRD, w przypadku braku zgody tych państw wskazane wypowiedzenie umów rządowych.	91
34	1 lutego, pilna notatka
Spotkanie wiceministrów spraw zagranicznych państw Układu Warszawskiego w Moskwie w związku z przygotowaniem do obchodów XX-lecia Układu; delegacja rumuńska „podtrzymała uparcie swoje stanowisko, mimo iż pozostałe delegacje wykazały gotowość uwzględnić część postulatów rumuńskich [...]”.	93

LISTA DOKUMENTÓW

- 35 4 lutego, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Wiedniu 95
 Propozycje ambasadora RFN w Wiedniu: „PRL bez formalnego «iunctim» oświadczy, iż wypuści na przestrzeni 3 lat łącznie 150 tysięcy osób w ramach akcji łączenia rodzin, RFN udzieli PRL kredyt finansowy [...]”.
- 36 5 lutego, okólnik dyrektora Departamentu IV 98
 „W stosunku do KS rząd RFN coraz silniej nawiązuje do starych koncepcji zróżnicowanej polityki. Stosunki z Polską rząd ten uważa za najtrudniejsze [...]. Rozdmuchuje natomiast i wyolbrzymia rzekome «zobowiązania» Polski w kwestii «łączenia rodzin» [...]”.
- 37 6 lutego, notatka dyrektora Departamentu IV 102
 Gotowość władz NRD do podjęcia rozmów na temat przesiedleń obywateli PRL do NRD.
- 38 8 lutego, pilna notatka 103
 Prośba TRRRWP o przyspieszenie pomocy gospodarczej.
- 39 10 lutego, szyfrogram ministra spraw zagranicznych do ambasadora w Wiedniu 104
 „Sądzymy, że za «ofertą» Graberta stoi Genscher. Oceniamy, że «oferta» jest taktyczną pułapką, aby przez podjęcie dyskusji na jej bazie podważyć definitywność naszego stanowiska co do możliwości przesiedleń tylko 70–80 tys. osób”.
- 40 11 lutego, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii 106
 „W składzie delegacji RFN na «okrągły stół» znajduje się Hupka. [...] termin «stołu» nie jest dla nas korzystny, ponieważ wokół tematyki problemów humanitarnych [...] mogą rozpętać celowo kampanię antypolską”; zdaniem ambasady niezbędne wycofaniu Hupki i przełożenie terminu „okrągłego stołu”.
- 41 11 lutego, szyfrogram dyrektora Departamentu IV do ambasadora w Paryżu 107
 Prośba o dyskretne przejrzenie za pośrednictwem naukowca francuskiego dokumentacji dotyczącej zbrodni na Niemczech znajdującej się w Bundesarchiv w Koblencji.
- 42 12 lutego, notatka ambasady w Kolonii 108
 Zachodnioniemieckie MSZ „reprezentuje w sprawach polskich skrajnie rewizjonistyczne stanowisko. [...] W tej skomplikowanej sytuacji doprowadzenie do rozwiązania otwartych problemów między PRL a RFN jest obecnie możliwe tylko na linii Kanclerz – I Sekretarz”.

- 43 12 lutego, notatka informacyjna 111
Konsultacje między MSZ PRL a MSZ ZSRR: „Należy spodziewać się jeszcze bardziej ofensywnych i przemyślanych działań ChRL godzących w interesy krajów socjalistycznych na obszarze Europy i w krajach trzeciego świata”.
- 44 12 lutego, instrukcja dyrektora Departamentu II dla chargé d'affaires 117
w Phnom Penh
„W swojej działalności jako kierownika placówki PRL należy dalej ograniczać się do roli obserwatora wydarzeń. Kontakty z władzami reżimowymi [...] nie powinny przekraczać niezbędnego minimum”.
- 45 12 lutego, szyfrogram przewodniczącego delegacji na rokowania 118
rozbrojeniowe (z Wiednia)
Rozbieżności stanowisk państw Układu Warszawskiego i państw NATO.
- 46 12 lutego, szyfrogram dyrektora Departamentu II do ambasadora w Pekinie 120
Démarche w sprawie wizyty przywódcy KPP: „[...] oficjalne przyjmowanie K. Mijala w ChRL stanowi ingerencję w wewnętrzne sprawy narodu polskiego i nie służy dalszemu rozwojowi polsko-chińskich stosunków”.
- 47 [przed 13 lutego], informacja URM 121
Zgodnie z uchwałą BP KC PZPR w sprawie stosunków PRL z zagranicą największe znaczenie „przywiązywane jest do wszechstronnego i dynamicznego rozwoju stosunków [...] z ZSRR i innymi krajami wspólnoty socjalistycznej. [...] Powołano w MSZ Departament do Spraw Stosunków ze Związkiem Radzieckim [...]”.
- 48 14 lutego, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora 134
w Addis Adebie
Ocena konfliktu erytrejskiego; stanowisko ZSRR.
- 49 17 lutego, okólnik dyrektora Departamentu V 136
Pogłoski o sprzedaży przez PRL uzbrojenia Izraelowi: „[...] kategorycznie dementujcie tę plotkę, jako obliczoną na [...] szerzenie atmosfery nieufności i podważanie przyjacielskiej współpracy Polski z KA”.
- 50 18 lutego, szyfrogram dyrektora Departamentu Międzynarodowych 137
Organizacji do stałego przedstawicielstwa przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie
Spotkanie sekretarza generalnego ONZ z przedstawicielami zachodnioniemieckiego Związku Wypędzonych.

-
51	19 lutego, notatka dyrektora Departamentu IV
Rozmowa z szefem hiszpańskiego przedstawicielstwa konsularno-handlowego o planowanej wizycie wiceministra Czyrka w Madrycie: „[...] Hiszpanie nastawiają się na szerokie, niemal globalne negocjacje i chcą nadać pobytowi Tow. Czyrka znaczenie szersze niż konsultacji”.	138
52	19 lutego, okólnik ministra spraw zagranicznych
Stanowisko w sprawie kryzysu cypryjskiego: rząd Makariosa nadal uznawany przez PRL, rozwiązanie problemu cypryjskiego zadaniem przyszłej konferencji międzynarodowej.	140
53	20 lutego, szyfrogram wicedyrektora Departamentu II do przedstawiciela przy MKKiN w Wietnamie
Wybuch min na terenie MKKiN: „W przypadku gdyby Irańczycy i Indonezyjczycy odmówili opuszczenia grupy, przekonsultujcie z Węgrem możliwość [...] polsko-węgierskiego wycofania się, jako że zaistniało bezpośrednie zagrożenie [...]”.	141
54	20 lutego, okólnik Departamentu V
Stanowisko wobec problemu Erytrei: „Nie popieraliśmy separatyzmu erytrejskiego za czasów cesarstwa [...]. Stanowisko to powinniśmy utrzymać [...]. Niepodległa Erytrea znalazłaby się pod wpływami politycznymi państw arabskich [...]”.	142
55	21 lutego, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasady w Kolonii
„W ostatnich dniach w kampanii antypolskiej prowadzonej przez tut. środki przekazu wystąpiły nowe elementy świadczące o wzroście szowinizmu w polityce NRF wobec PRL. [...] Należy zakładać, że tut. MSZ jest zainteresowany obecnie w zaostrożeniu «kursu» wobec Polski”.	144
56	22 lutego, szyfrogram szefa delegacji na II fazę KBWE (z Genewy)
Szef delegacji ZSRR „zwrócił się do mnie, by podjąć rozmowy nieoficjalne z Francuzami w sprawie kultury, oraz z Anglikami i Duńczykami w sprawie preambuły do «kontaktów». Sprawy podjąłem”.	146
57	23 lutego, szyfrogram ambasadora w Bagdadzie do kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR
Wizyta delegacji KC PZPR w Iraku: „na skutek aktualnej, złej sytuacji w stosunkach Iraku z sąsiadami (Iran, Syria) – gospodarzom zależało na dobrym przebiegu	147

- wizyty, uzgodnieniu wspólnego komunikatu i stworzeniu jak najlepszej atmosfery”.
- 58 24 lutego, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do przedstawicielstwa przy MKKiN w Wietnamie 148
Celem przedstawicieli Polski w MKKiN „niedopuszczenie do uruchomienia Komisji, tj. wznowienia dochodzeń i posiedzeń formalnych”; niedawny wybuch min „powinniśmy w konsultacjach wykorzystywać dla generalnego domagania się wycofania sajońskich obiektów wojskowych z sąsiedztwa wszystkich grup MKKiN”.
- 59 25 lutego, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasady w Kolonii 150
Rozmowy w bońskim MSZ na temat umowy rentowej: „Odczuwają «kampanię anty-RFN-owską» w prasie polskiej jako «utrudnienie». Ich MSZ nie zgadza się z naszym argumentem w sprawie udziału Hupki w «stole»”.
- 60 25 lutego, pilna notatka 151
Projekt umowy rentowej przekazany przez ambasadę RFN „nie wskazuje, aby Strona RFN była bardziej niż dotychczas skłonna do kompromisów. [...] Najpoważniejszym problemem jest dalsze konsekwentne postulowanie [...] wymogu ratyfikacji całości umowy”.
- 61 26 lutego, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 152
Rozmowa z nowo mianowanym zastępcą sekretarza stanu Walentynowiczem: rola Kongresu Polonii Amerykańskiej, sprawa łączenia rodzin; prośba o „przyspieszenie decyzji w wypadku 1500 wniosków, które zostały złożone władzom polskim”.
- 62 27 lutego, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do przedstawicielstwa przy MKKiN w Wietnamie 154
Węgierskie stanowisko w MKKiN sprzeczne z wcześniejszym stanowiskiem delegacji Polski i Węgier: „Węgrzy chcą teraz uniknąć kontrowersyjnych sytuacji [...]”.
- 63 28 lutego, notatka ambasady w Pradze 155
Propozycje tematów do rozmów ministrów spraw zagranicznych Polski i Czechosłowacji: współpraca w dziedzinie prasy, radia, telewizji i wydawnictw, umowa turystyczna niepodpisana dotąd przez stronę polską, „most przyjaźni” w Cieszynie, który „od ub. roku stoi zamknięty [...]”.
- 64 28 lutego, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Pekinie 159
Sprawa agrément dla nowego ambasadora: „strona chińska uważa, że jego publiczne antychińskie wystąpienia w polskiej prasie i telewizji uwłaczające godności narodu

- chińskiego nie stwarzają mu odpowiedniej bazy dla wykonania obowiązków ambasadora w Pekinie”.
- 65 28 lutego, pismo wiceministra Spasowskiego do wiceministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej 160
Wstrzymanie decyzji o „dekamuflażu” Chińsko-Polskiego Towarzystwa Maklerów Okrętowych ze względu na trudności w stosunkach polsko-chińskich.
- 66 28 lutego, okólnik ministra spraw zagranicznych 161
Wobec dążenia RFN do osłabienia zasady nienaruszalności granic w uchwałach KBWE Polska i inne kraje socjalistyczne przeciwne łączeniu zapisów o nienaruszalności granic z zapisami dotyczącymi pokojowych zmian granic i zasady samostanowienia narodów.
- 67 28 lutego, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 163
Pytania organizacji żydowskich w sprawie cmentarzy żydowskich w Polsce.
- 68 1 marca, pilna notatka 165
Żądanie Wietnamczyków zamknięcia placówki delegacji polskiej przy MKKiN wobec zamiaru podjęcia działań militarnych; brak zgody strony polskiej na wycofanie personelu.
- 69 1 marca, pilna notatka 168
Wizyta w Polsce szefa Zespołu Stolicy Apostolskiej ds. Stałych Kontaktów Roboczych z Rządem PRL: niezadowolone władz z oświadczenia Poggiiego o przyjeździe „także na zaproszenie Wyszyńskiego i Episkopatu” i jego skoncentrowania się „na wyjazdach do diecezji i kontaktach z biskupami, przy równoczesnym unikaniu spotkań z wojewodami i innymi przedstawicielami władz miejscowych”.
- 70 1 marca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii 170
Rozmowy w bońskim MSZ: „[...] rząd RFN nie może zrezygnować z praw ludzi, którzy chcą się przesiedlić z Polski do RFN”, w sprawie żądań odszkodowawczych dla byłych więźniów strona niemiecka powtórzyła „argumenty o niemożności zaspokojenia tych roszczeń tylko przez RFN, skoro NRD świadczeń takich nie będzie także realizować”.
- 71 3 marca, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Pekinie 171
Sprawa agrément dla nowego ambasadora: „Ambasador ChRL [...] podniósł temat Soluby i powtórzył stanowisko, które Wam przekazali. Stwierdził ponadto, że «sprawa ma obraźliwy charakter dla godności narodu

- chińskiego». [...] Musimy «zachować twarz» i pewien czas odczekać, zanim wystąpimy z nową kandydaturą”.
- 72 3 marca, notatka informacyjna 172
Wizyta ministra spraw zagranicznych Francji: przygotowania do wizyty prezydenta Francji, sprawy gospodarcze, „dywersyjny” artykuł w „Kulturze” paryskiej, postulat przejścia przez władze PRL Biblioteki Polskiej w Paryżu.
- 73 3 marca, szyfrogram ambasadora w Wiedniu 179
Przygotowania do rokowań rozbrojeniowych: „Radzieccy zwrócili się do nas z prośbą o pełnienie funkcji przewodniczącego grupy KS do końca konferencji. W przeciwnym razie funkcję tę objęłaby Rumunia, która przy różnych okazjach manifestuje swoją odrębność”.
- 74 3 marca, notatka ambasady w Hanoi 180
Pomoc Polski dla Wietnamu Północnego udzielona w latach 1955–1975 „jest znacznie wyższa, aniżeli oceniają to nasi wietnamscy Towarzysze, jak również zaprzyjaźnione z nami Ambasady krajów socjalistycznych”.
- 75 5 marca, pilna notatka 182
Rozmowa wiceministra Czyrka z szefem Zespołu Stolicy Apostolskiej ds. Stałych Kontaktów Roboczych z Rządem PRL na temat jego wizyty: „[...] już na wstępie pobytu misji w Polsce mamy do czynienia z faktami, które wskazują na nieprawidłową interpretację charakteru misji i stwarzają wrażenie, że jest ona akredytowana przy Episkopacie”.
- 76 5 marca, protokół posiedzenia kolegium ministerstwa spraw zagranicznych 186
Nowe nominacje w MSZ, sytuacja w środowiskach polonijnych, ocena działalności Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną „Polonia”.
- 77 6 marca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa delegacji na II fazę KBWE (z Genewy) 188
Ustalenia Gromyki i Kissingera w sprawie zapisu o nienaruszalności granic: „Uzgodnione sformułowanie zawiera wszystkie 3 elementy, na które należały KS, mianowicie: zgodnie z prawem międzynarodowym, środkami pokojowymi i w drodze porozumienia [...]. Uzgodniono też, że zdanie to umieszczone będzie w zasadzie suwerenności”.

- 78 6 marca, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do chargé d'affaires w Phnom Penh 189
Ewakuacja placówki: „Jako powód wyjazdu podajcie zagrożenie wojenne i bardzo trudne warunki bytowe. [...] Zawiadamiamy Moskwę i Berlin o ewakuacji i prosimy o udzielenie pomocy w razie potrzeby”.
- 79 6 marca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasady w Pekinie 192
Mijał przyjęty przez członków kierownictwa KPCh, „[...] bankiet na jego cześć. Dzisiejsza «Ženmin Žypao» publikuje na pierwszej stronie zdjęcie oraz informację ze spotkania. [...] Prosimy rozważyć protest wobec ambasadora ChRL w Warszawie [...]”.
- 80 8 marca, notatka informacyjna 193
„Jednym z podstawowych celów, jakie pragniemy osiągnąć w wyniku KBWE, jest przeniesienie na płaszczyznę wielostronną tych zasad i norm, które w układzie PRL–RFN z 1970 r. oraz w pozostałych układach normalizacyjnych KS z RFN przyjęte zostały w stosunkach dwustronnych”.
- 81 10 marca, szyfrogram szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 198
W sprawie wizyty szefa Zespołu Stolicy Apostolskiej ds. Stałych Kontaktów Roboczych Rządem PRL Casaroli „wyraża podziękowanie rządowi polskiemu za wyrozumiałość i nacechowany dobrą wolą stosunek do tej części misji, która odnosi się do jej funkcji kościelnej (podróże po diecezjach). W tym świetle komunikat episkopatu jest tendencyjny”.
- 82 11 marca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu dyrektora Departamentu II (z Wientianu) 200
Rozmowa z ministrem spraw zagranicznych Laosu: sytuacja wewnętrzna i międzynarodowa, wydarzenia w Indochinach; „Wysłuchał z zainteresowaniem mojej relacji o działalności chińskiej (KBWE, NATO, Strauss, Mijał) szkodliwej dla wspólnoty socjalistycznej”.
- 83 12 marca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa delegacji na II fazę KBWE (z Genewy) 203
„Sprawa uzgodnionej formuły nt. «pokojoych zmian» utrzymywana jest zarówno przez KS, jak i KK w dużej dyskrekcji. [...] Z naszego punktu widzenia sędzę, iż w/w formuła dopuszcza interpretację, iż zostały w niej wymienione wszystkie i wyłączone możliwości i środki zmiany granic oraz że w każdej sytuacji muszą one występować łącznie”.

LISTA DOKUMENTÓW

84	13 marca, notatka dyrektora Departamentu Studiów i Programowania	204
	„Zgodność poglądów KS i Zachodu na obecnym etapie dyskusji dotyczy celowości podejmowania dalszych kroków po KBWE. Natomiast w sprawach pozostałych – form działania, charakteru, szczebla oraz kompetencji organu pokonferencyjnego – utrzymują się zasadnicze rozbieżności [...]”.	
85	[po 13 marca], projekt okólnika wiceministra Trepczyńskiego	207
	Wizyta prezydenta Jugosławii: różnice poglądów na temat koncepcji rewizji Karty Narodów Zjednoczonych i oceny ChRL.	
86	17 marca, pilna notatka	211
	Uchwały KBWE: „Formuła o pokojowych zmianach będzie włączona – jak tego domagały się KS – do zasady suwerennej równości, a nie do zasady nienaruszalności granic, integralności terytorialnej czy samostanowienia, jak na różnych etapach dyskusji postulowała RFN”.	
87	18 marca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Hanoi	212
	„Kambodżańczycy [...] życzyliby sobie, aby zostało zlikwidowane przedstawicielstwo Lon Nola w Warszawie. Oczekują od nas maksymalnych kroków”.	
88	18 marca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa delegacji na II fazę KBWE (z Genewy)	214
	Sformułowanie o pokojowych zmianach granic: „Rumunia oświadczyła, iż tekst wymaga przestudiowania, wyraziła wątpliwość co do umieszczenia tej formuły w zasadzie suwerenności [...]”.	
89	19 marca, notatka informacyjna	215
	„Chińską odmowę udzielenia agrément dla towarzysza Z. Sołuby należy uznać za kolejny nieprzyjazny krok maoistowskiego kierownictwa wobec Polski w ramach jego konsekwentnie wrogiej polityki wobec krajów socjalistycznych”.	
90	20 marca, notatka wicedyrektora Departamentu Studiów i Programowania	216
	Radziecka ocena KBWE: „W 3-cim koszyku nie będzie już większych trudności, chociaż w niektórych delegacjach zachodnich pokutują jeszcze resztki błędnej tezy, że KS powinny zapłacić ustępstwami w 3-cim koszyku za zasadę nienaruszalności granic”.	

- 91 22 marca, szyfrogram wicedyrektora Departamentu II do chargé d'affaires w Phnom Penh 217
Pilna ewakuacja placówki: „Zarezerwujcie miejsce dla siebie w najwcześniejszym odlatującym samolocie do Bangkoku [...]. Obrazy i srebra zgromadźcie w jednym z najlepiej zabezpieczonych pomieszczeń. Jeśli możliwe, część zabierzcie ze sobą”.
- 92 25 marca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasady w Kopenhadze 218
Oświadczenie duńskiego MSZ o fiasku polsko-duńskich rokowań dotyczących podziału szelfu kontynentalnego.
- 93 25 marca, notatka informacyjna 219
Rozmowa z wiceministrem spraw zagranicznych Bułgarii: zaostrenie stosunków między Bułgarią a Jugosławią w związku z problemem macedońskim; strona bułgarska „zwraca się z życzeniem, aby kraje socjalistyczne nie pozwalały na szerzenie tez jugosłowiańskich wśród swoich społeczeństw”.
- 94 25 marca, notatka ambasady w Paryżu 221
„Wraz z obecną fazą ożywienia stosunków Francji z krajami socjalistycznymi następuje nasilenie rywalizacji francusko-zachodnoniemieckiej w naszych krajach. [...] Polska jest ważnym terenem tej rywalizacji. Jest to czynnik do dalszego wygrywania przez nas”.
- 95 26 marca, szyfrogram szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 224
Rozmowa z szefem Zespołu Stolicy Apostolskiej ds. Stałych Kontaktów Roboczych z Rządem PRL po jego powrocie z Polski: „Jest pod wrażeniem nieufności księży «od góry do dołu» wobec polityki watykańskiej oraz niepełnego rozumienia przez nich znaczenia nawiązanych kontaktów polsko-watykańskich”.
- 96 26 marca, notatka dyrektora Departamentu IV 225
„Uwagę zwraca pojednawczy ton wszystkich wypowiedzi bońskich oraz odejście w propagandzie RFN od rozgrywania sprawy przesiedleń. Znamienne jest także odstąpienie od nawiązywania do rzekomych polskich zobowiązań w sprawie przesiedleń z grudnia 73”.
- 97 26 marca, informacja Departamentu ds. Stosunków z ZSRR 227
Zagadnienia na planowane konsultacje ministerstw spraw zagranicznych PRL i ZSRR.

- 98 [przed 28 marca], notatka sekretarza generalnego Polskiego Komitetu Solidarności z Narodami Azji i Afryki 232
Zestawienie pomocy udzielonej przez Polskę ruchom narodowowyzwoleńczym w latach 1973–1974.
- 99 1 kwietnia, szyfrogram konsula generalnego w Chicago 233
Zatrzymanie obywateli polskich pracujących nielegalnie w USA: „Nikt z zatrzymanych nie prosił o rozmowę. Charakterystyczne jest, że takie sprawy są przed nami starannie ukrywane przez obywateli PRL [...]”.
- 100 1 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Brukseli 234
Rezygnacja premiera Belgii z zamiaru spotkania się z kardynałem Wyszyńskim w trakcie wizyty w Polsce po proteście ambasadora.
- 101 1 kwietnia, notatka dyrektora Departamentu III 236
Starania władz polskich (na prośbę przedstawioną w nocie ambasady USA) w sprawie uzyskania informacji o dziesięciu obywatelach amerykańskich zaginionych w Wietnamie Południowym.
- 102 5 kwietnia, protokół posiedzenia kolegium ministerstwa spraw zagranicznych 237
Zadania dla polskiej polityki zagranicznej w związku z procesem dekolonizacji w Afryce: aktywizacja kontaktów z ruchami wyzwolenческими, m.in. w Angoli i Mozambiku.
- 103 9 kwietnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Moskwie 239
Rozmowa z chargé d'affaires Kambodży w sprawie uznania przez Polskę rządu Czerwonych Khmerów.
- 104 10 kwietnia, notatka konsula generalnego w Kantonie 240
„Brak możliwości nabywania prasy miejscowej [...] utrudnia w poważnym stopniu rejestrowanie wydarzeń na terenie miasta. Brak innych możliwości konfrontowania propagandy pekińskiej z rzeczywistością tutejszego terenu zmusza nas do ukradkowego czytania tytułów i fragmentów artykułów w gazetach kantonńskich rozwieszanych w kilku punktach miasta”.
- 105 [po 10 kwietnia], notatka informacyjna 242
Wizyta premiera Belgii w Polsce: „Podstawowym tematem rozmów w sprawach dwustronnych były sprawy współpracy gospodarczej”.

LISTA DOKUMENTÓW

106	11 kwietnia, notatka Wydziału Zagranicznego KC PZPR
Konsultacje partyjne w Berlinie: Portugalia terenem rywalizacji państw socjalistycznych i NATO.	247
107	11 kwietnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Hanoi
Prośba Demokratycznej Republiki Wietnamu o zwiększenie pomocy gospodarczej.	252
108	11 kwietnia, pilna notatka
Sytuacja w Wietnamie: rozmowy z ambasadorami USA, ZSRR, DRW i chargé d'affaires TRR.	253
109	11 kwietnia, notatka informacyjna
KNPN w Korei: „[...] towarzysze koreańscy ponowili żądanie podjęcia przez delegacje CSRS i PRL w KNPN separatystycznej rezolucji potępiającej Stany Zjednoczone za wprowadzanie i gromadzenie w Korei Południowej broni nuklearnych”.	255
110	12 kwietnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii
„Kancelarz uzyskał zgodę Genschera, aby odstąpić od domagania się przesiedlenia z Polski 150 tysięcy osób. [...] Nie precyzując proponowanej ilości, kanclerz będzie się starał definitywnie usunąć przeszkody normalizacji stosunków z PRL, jakie powstały na tle przesiedleń”.	256
111	12 kwietnia, notatka Departamentu II
Stosunki PRL–KRLD: „Działalność Koreańczyków w sferze stosunków dwustronnych z KS i wielostronnych zmierza do osiągnięcia jednostronnych korzyści politycznych, ekonomicznych i propagandowych”.	258
112	14 kwietnia, notatka dyrektora Departamentu ds. Stosunków z ZSRR
Rozmowy z delegacją radzieckiego MSZ w sprawie planowanej publikacji dokumentów Układu Warszawskiego: „Powstało drobne nieporozumienie na tle wydania kilka dni temu przez PISM zbioru dokumentów UW. Towarzysze radzieccy potraktowali to jako dokument konkurencyjny w stosunku do przygotowywanego wspólnie”.	263
113	[przed 15 kwietnia], sprawozdanie ambasady w Berlinie
Otwarcie granicy z Polską pomogło władzom NRD „rozładować pewnego rodzaju napięcie, spowodowane ograniczonymi możliwościami wyjazdów obywateli NRD do krajów kapitalistycznych, a szczególnie do RFN. [...] U pewnej, choć niezbyt dużej liczby naszych turystów widoczne jest wyraźne nastawienie na uprawianie handlu wybranymi towarami”.	265

- 114 15 kwietnia, szyfrogram szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 269
Rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła: dążenie Stolicy Apostolskiej do „uspokojenia episkopatu i wyciszenia w szczególności ekstremistycznych postaw niektórych biskupów”.
- 115 16 kwietnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 270
Rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła na temat obsady archidiecezji wrocławskiej: „Pojawiają się już źli doradcy, którzy próbują narzucić decyzję mianowania administratora”.
- 116 16 kwietnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 272
Rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła na temat biskupa Tokarczuka: „Dałem C.[asaroli] wyraźnie do zrozumienia, że liczymy przede wszystkim na interwencję ze strony Watykanu, bowiem nikła jest nadzieja, by episkopat zechciał w tej sprawie cokolwiek uczynić”.
- 117 17 kwietnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 274
Rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła: krytyczna ocena wizyty Poggiego przez władze PRL; „momenty, które w sposób jaskrawy wypaczały charakter misji zarówno ze strony episkopatu, jak również w określonym stopniu ze strony samej misji”.
- 118 18 kwietnia, notatka informacyjna 275
„Stanowisko Rumunii na obecnym etapie rokowań jest w niektórych sprawach szkodliwe z punktu widzenia Polski i innych KS. Poważnie utrudnia też finalizację II fazy KBWE”.
- 119 21 kwietnia, szyfrogram naczelnika wydziału w Departamencie Informacji i Współpracy Kulturalnej do ambasadora w Rzymie 278
Zakaz filmowania przez telewizję RAI „tzw. folkloru religijnego w Krakowie”.
- 120 22 kwietnia, szyfrogram chargé d'affaires ambasady w Bernie 279
„Otrzymaliśmy nieoficjalnie wiadomość plus ulotki w j. niemieckim i polskim informujące o podjęciu wrogiej nam akcji nt. Katynia przez organizację p.n. «Szwajcarska Akcja na rzecz Samookreślenia Narodów» w Zurichu”.

LISTA DOKUMENTÓW

121	23 kwietnia, pilna notatka
Polsko-niemieckie rozbieżności w ocenie ustaleń z grudnia 1973 r. dotyczących łączenia rodzin: „nie możemy zgodzić się z interpretacją, iż strona polska przyjęła wówczas na siebie jakiegokolwiek jednostronne i wiążące zobowiązania”.	280
122	25 kwietnia, pismo dyrektora Departamentu IV do szefa przedstawicielstwa konsularno-handlowego w Madrycie
Decyzja strony polskiej o odłożeniu wizyty wiceministra Czyrka w Hiszpanii, propozycja, by konsultacje międzyrządowe odbyły się na szczęblu dyrektorów departamentów.	283
123	25 kwietnia, szyfrogram ambasady w Damaszku do wiceministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej
Sprzedaż uzbrojenia dla OWP: ceny czeskosłowackie i bułgarskie niższe od polskich.	284
124	25 kwietnia, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do stałego przedstawiciela przy Biurze Narodów Zjednoczonych w Genewie
Polska będzie udzielać azylu uchodźcom politycznym z Chile „tylko na wniosek kierownictw politycznych partii lewicowych, a szczególnie KPCh”.	285
125	28 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Moskwie
Prezydent Ugandy „wychwala Hitlera za jego odwagę”.	286
126	29 kwietnia, szyfrogram chargé d'affaires w Tiranie
„Stosunek kierownictwa albańskiego do «rewizjonistycznych KS» jest nadal wrogi. Inwektywy prasowe są ostre i bezwzględne [...]”.	288
127	30 kwietnia, szyfrogram ambasadora w Moskwie
„MID nie wyklucza, że oświadczenie Amina w sprawie Hitlera było inspirowane z zewnątrz i specjalnie wyolbrzymione przez prasę zachodnią, aby zaszkodzić stosunkom Ugandy z ZSRR i KS”.	289
128	30 kwietnia, pilna notatka
Wojska północnowietnamskie zajęły Sajgon. „W czasie walk o miasto nasz personel nie był atakowany. Ostrzelano jedynie radiostację”.	290
129	30 kwietnia, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Waszyngtonie
Rozmowa z ambasadorem USA na temat sytuacji w Wietnamie, przekazanie noty polskiego MSZ.	291

LISTA DOKUMENTÓW

130	2 maja, notatka wicedyrektora Departamentu II
Spotkanie z przedstawicielami DRW i TRRRWP: propozycja wysłania do Sajgonu samolotu z transportem leków PCK, „gotowość naszej strony do otwarcia placówki dyplomatycznej w Sajgonie”.	294
131	2 maja, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Rzymie
Rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła: „[...] pojawiły się zadrażnienia w trzech sprawach: obsady Wrocławia, bp. Tokarczuka i przebiegu wizyty Poggi. Prosi, by nasze kierownictwo uzbroiło się w cierpliwość i nie podejmowało kroków, które mogłyby zaostrzyć sytuację [...]”.	295
132	5 maja, notatka dyrektora Biura Paszportów MSW
Rygorystyczny stosunek ambasady DRW do wietnamskich studentów w Polsce; przymusowe deportacje.	297
133	5 maja, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie
Wizyta prezydenta USA w Polsce „bardzo prawdopodobna «w powiązaniu» ze spotkaniem szefów rządów w Helsinkach”.	301
134	6 maja, okólnik wiceministra Czynrka
Rozmowy ekspertów PRL i RFN na temat umowy rentowej: „sprawą otwartą pozostała kwestia wysokości ryczałtu i terminów jego wypłaty oraz ratyfikacji tego dokumentu”.	302
135	7 maja, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii
Rozmowa z wiceprzewodniczącym frakcji parlamentarnej CDU/CSU: „niezależnie od dobrych chęci niektórych posłów CDU obecnie nie ma szans, aby opozycja udzieliła poparcia rządowi w sprawach polskich”.	304
136	15 maja, szyfrogram wiceministra finansów (z Waszyngtonu)
do ministra finansów
Negocjacje w Departamencie Stanu: „osiągnięto pełne porozumienie zarówno co do rozwiązania sprawy rent amerykańskich, jak i odłożenia spłat zobowiązań z tytułu PL 480”.	305
137	16 maja, pismo ministra spraw zagranicznych do kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR (z załącznikiem)
Relacje z nowo powstałymi państwami afrykańskimi: wysłanie do Angoli i Mozambiku delegacji ekspertów, otwarcie ambasady w Luandzie, udział delegacji partyjno-państwowej w uroczystościach ogłoszenia niepodległości	307

LISTA DOKUMENTÓW

- Mozambiku i Angoli, koordynowanie pomocy przez Polski Komitet Solidarności z Narodami Azji i Afryki.
- 138 16 maja, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie do ministra finansów 312
Porozumienie w sprawie polskich przedwojennych obligacji.
- 139 17 maja, szyfrogram ambasady w Waszyngtonie 313
Zatrzymanie statku rybackiego „Kalmar” przez Straż Wybrzeża Stanów Zjednoczonych: „Uważamy incydent za b. poważny i niezwykle niefortunny szczególnie z punktu widzenia rozpoczynających się 20 bm. rozmów rybołówczych [...]”.
- 140 21 maja, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii 314
Przewodniczący CDU „jest za osiągnięciem porozumienia w sprawie nierozwiązanych problemów humanitarnych jako niezbędnego warunku dalszej normalizacji stosunków z PRL. [...] Uważa, że jest szansa ominięcia debaty ratyfikacyjnej w Bundestagu na temat rent [...]”.
- 141 22 maja, pismo ambasady w Pradze 316
Pytania czeskosłowackiego MSZ o umowę o ruchu bezwizowym z Polską.
- 142 23 maja, szyfrogram ambasadora w Moskwie do kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR 316
Radzieckie zastrzeżenia do publikacji dotyczącej historii Ukrainy: „zaniżono rolę bolszewików wyolbrzymiając rolę eserowców”.
- 143 23 maja, szyfrogram ambasadora w Moskwie do kierownika Wydziału Zagranicznego KC PZPR 317
Radziecka reakcja na zachowania polskich kibiców „Wyścigu Pokoju”, „którzy gwizdali w czasie wykonywania hymnu radzieckiego”.
- 144 23 maja, notatka Departamentu I 318
Wizyta delegacji partyjno-rządowej w NRD: „niezbędne jest znaczne zintensyfikowanie wysiłków, aby standard życiowy obywatela PRL zbliżył się do standardu obywateli NRD czy CSRS. Codzienna konfrontacja warunków życia w PRL i NRD wynikająca z masowej wymiany osobowej między obu krajami jest dodatkowym bodźcem [...]”.
- 145 24 maja, pilna notatka 322
Prośba Departamentu Stanu o pomoc w odszukaniu obywateli USA zaginionych w Wietnamie Południowym.

- 146 26 maja, szyfrogram ambasadora w Bukareszcie 323
„Rumuni z rozżaleniem przyjęli, że niemal jedynie w Polsce z okazji 30-lecia zwycięstwa w publikacjach całkowicie zignorowano Rumunię, tzn. że nigdzie nie było mowy ani o podziemnej walce prowadzonej pod kier. RPK, ani o udziale od sierpnia 1944 r. w koalicji antyhitlerowskiej”.
- 147 29 maja, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 324
Podpisanie umowy rybołówczej między Polską i Stanami Zjednoczonymi.
- 148 2 czerwca, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 325
„Podpisanie w ostatnich tygodniach szeregu ważnych porozumień (renty, odłożenie spłat, bondy, połowy ryb na Atlantyku, połowy ryb na Pacyfiku) oraz omówienie zarzucanego dumpingu wózków golfowych stanowi poważny krok w kierunku uregulowania wzajemnych stosunków [...]”.
- 149 2 czerwca, szyfrogram wicedyrektora Departamentu IV do ambasadora w Kolonii 326
Rozmowy Klausa von Bismarcka w MSZ, KC PZPR i z polskimi dziennikarzami: sondowanie możliwości kompromisu w sprawie rent, odszkodowań i przesiedleń z Polski do RFN.
- 150 4 czerwca, szyfrogram ambasady w Bagdadzie do wiceministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej 328
Przyjazd do Polski przedstawicieli OWP w celu prowadzenia rozmów o zakupie sprzętu wojskowego.
- 151 4 czerwca, notatka Wydziału Zagranicznego KC PZPR 329
„Władze czechosłowackie w ogóle, a niektórzy lokalni «nadgorliwcy» w szczególności dążą do szybkiej asymilacji ludności polskiego pochodzenia ze społeczeństwem czeskim. Dochodzi do różnego typu ograniczeń (szkoły, dwujęzyczne napisy itd.) i – na tym tle – do zadrażnień”.
- 152 5 czerwca, szyfrogram dyrektora Departamentu II do chargé d'affaires ambasady w Pekinie 332
„Przedstawiciele GRUNK w Algierze i w Moskwie zapytywali nas o datę wyjazdu naszych pracowników z Phnom Penh oraz o datę opuszczenia Polski przez personel b. przedstawicielstwa Lon Nola [...]”.
- 153 5 czerwca, szyfrogram ambasadora w Paryżu 333
„Giscardowi zależy na wysokiej oprawie wizyty w Oświęcimiu w rocznicę apelu de Gaulle’a z 18 czerwca 1940”;

- w sprawie Biblioteki Polskiej w Paryżu strona francuska zaleca „działanie ewolucyjne”.
- 154 6 czerwca, notatka Departamentu II 334
Stosunki polsko-chińskie: „taktyka «pozytywnej dyferencjacji», «aktywizacji stosunków» i «uśmiechów» uprawiana przez Chiny wobec większości krajów socjalistycznych na polskim odcinku w omawianym okresie poniosła całkowite fiasko. [...] Nieprzyjemne akty strony chińskiej w ostatnim okresie doprowadziły do pogorszenia stosunków”.
- 155 7 czerwca, pilna notatka 344
Ponowna interwencja ambasady USA: „Władze amerykańskie zwracają się do krajów, z którymi mają dobre stosunki, z prośbą o pomoc w uzyskaniu wiadomości o swych obywatelach” zaginionych w Wietnamie.
- 156 9 czerwca, szyfrogram wiceministra Trepczyńskiego do ambasadora w Bukareszcie 346
Ocena wizyty wiceministra spraw zagranicznych Rumunii: „nie było widać z ich strony próby zbliżenia i szukania kompromisu”.
- 157 9 czerwca, pismo ministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej do ministra spraw zagranicznych 348
MHZiGM przekaze centralom handlu zagranicznego dyspozycje zaktywizowania kontaktów handlowych z byłymi koloniami portugalskimi.
- 158 9 czerwca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii 349
Według kanclerza RFN „warunki porozumienia w sprawie przesiedleń, płatności rentowych i kredytu” powinny być ostatecznie uzgodnione przed spotkaniem z Gierkiem w Helsinkach.
- 159 10 czerwca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii 352
„SPD jest w trakcie przygotowywania koncepcji całościowego i perspektywicznego rozwoju stosunków z PRL. «Musi usiłować zrobić to, na co rząd nie może się zdobyć”.
- 160 10 czerwca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 353
Prośba Stolicy Apostolskiej o pośrednictwo Polski w stosunkach z TRRRWP.
- 161 11 czerwca, szyfrogram dyrektora Departamentu III do ambasadora w Waszyngtonie 354
Senator Rostenkowski na Międzynarodowych Targach Poznańskich „zapewnił, że razem z innymi członkami

- Kongresu będzie działał na rzecz dalszego rozwoju stosunków z Polską. Przemówienie b. ciepłe pod naszym adresem”.
- 162 12 czerwca, notatka informacyjna 355
Rozmowa z ambasadorem Maroka w sprawie Sahary Zachodniej i stosunków bilateralnych: „Polska zainteresowana jest w pokojowym uregulowaniu problemu i niestworzeniu w rejonie arabskim nowego źródła napięcia”.
- 163 14 czerwca, okólnik ministra spraw zagranicznych 357
Wizyta I sekretarza KC PZPR w Szwecji: podpisanie wielu dokumentów, z których „najważniejszym jest Wspólna Deklaracja o rozwoju przyjaznych stosunków między Polską a Szwecją. Dotychczas Szwedzi z żadnym krajem tego rodzaju deklaracji nie podpisali”.
- 164 17 czerwca, notatka informacyjna 360
Planowane otwarcie ambasady PRL w Sajgonie: „towarzysze wietnamscy przywiązywali wagę do tego, aby po wystosowaniu ich zaproszenia nasza placówka została szybko zainstalowana. Wiąże się to prawdopodobnie z ustaloną przez nich kolejnością otwierania obcych placówek, do czego przywiązują znaczenie polityczne”.
- 165 17 czerwca, pilna notatka 361
Propozycje ambasadora KRLD, by „zorganizować miesiąc solidarności z narodem koreańskim oraz tydzień filmu koreańskiego”, a także „by w czasie żniw umożliwić pracownikom ambasady udział w zbiorach spółdzielni Model jako czyn partyjny”.
- 166 19 czerwca, pilna notatka 362
Wizyta grupy senatorów, „najbardziej reprezentatywnej [...], jaka kiedykolwiek była w Polsce”; ambasador USA spodziewa się podjęcia przez nią dwóch tematów: „łączenia rodzin” oraz „stanu żydowskich obiektów kultury religijnej (cmentarze, synagoga warszawska)”.
- 167 20 czerwca, informacja dla członków BP i Sekretariatu KC PZPR 364
Wizyta prezydenta Francji: podpisanie umów o współpracy politycznej, gospodarczej i kulturalnej.
- 168 20 czerwca, okólnik wiceministra Czapli 374
Stanowisko w sprawie Sahary Zachodniej: Polska zainteresowana dobrymi stosunkami zarówno z Marokiem, jak i Algierią; konfrontacja między tymi krajami zagroziłaby ich współpracy z krajami socjalistycznymi, „a także przyniosłaby trudne do określenia straty dla postępowych ruchów arabskich”.

- 169 23 czerwca, szyfrogram ministra spraw zagranicznych do ambasady w Waszyngtonie 376
Wizyta prezydenta USA w Polsce: „ranga naszych stosunków z USA, tradycja i plany ich dalszego rozwoju przemawiają za oddzielnym zorganizowaniem tej wizyty, a w każdym razie nie na zasadzie tranzytu z Helsinek, w dodatku do Bukaresztu lub innych miast”.
- 170 [po 23 czerwca], notatka sekretariatu KC PZPR 377
Rozmowa I sekretarza KC PZPR z sekretarzem generalnym KC KPZR: „polityka partii coraz skuteczniej wytrąca argumenty i ogranicza płaszczyznę ataków reakcyjnej hierarchii kościelnej na państwo socjalistyczne. [...] PZPR konsekwentnie [...] prowadzi politykę rozszerzania sektora socjalistycznego na wsi. [...] tow. Leonid Breżniew zainteresował się sprawą zadłużenia Polski w krajach kapitalistycznych”.
- 171 25 czerwca, szyfrogram ambasady w Waszyngtonie 390
Wizyta prezydenta USA w Polsce: „nasz klimat sprzyjałby aklimatyzacji przed udaniem się do Helsinek. [...] niedogodność łączenia wizyt w Warszawie i Bukareszcie jest dobrze rozumiana przez stronę amerykańską”.
- 172 25 czerwca, szyfrogram ambasady w Paryżu 392
Ocena wizyty prezydenta Francji w Polsce: „Prezydent wrócił przekonany, że zastosowane «modelowe» rozwiązania w stosunkach z Polską były wyborem absolutnie słusznym”; „sam «wymiar» wizyty był «określoną demonstracją» względem RFN”.
- 173 27 czerwca, notatka delegacji na II fazę KBWE w Genewie 393
Ocena szefa delegacji radzieckiej: „Głównym sukcesem naszych państw jest podniesienie sprawy nienaruszalności granic do rangi samodzielnej zasady, chociaż zarówno w Karcie NZ, jak i w innych dotychczasowych dokumentach stanowiła ona część składową zasady integralności terytorialnej. Innym osiągnięciem KS jest wielorakie zabezpieczenie swoich interesów w sprawach trzeciego «koszyka»”.
- 174 30 czerwca, notatka wicedyrektora Departamentu Konsularnego 396
Wzmoczone interwencje ambasady USA w sprawie udzielania zgody obywatelom PRL na wyjazdy emigracyjne do Stanów Zjednoczonych.

- 175 2 lipca, szyfrogram ministra spraw zagranicznych do szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 400
„Reagujemy spokojnie, ale cierpliwość ma swoje granice. [...] Oczekujemy bardziej skutecznego stanowiska Watykanu wobec opozycyjnych działań episkopatu”.
- 176 2 lipca, notatka informacyjna 403
Celem polskiej polityki zagranicznej „zwiększenie politycznego i gospodarczego oddziaływania” na kraje arabskie, Iran i kraje Czarnej Afryki; „Zgodnie z potrzebami naszej gospodarki zadaniem priorytetowym była intensyfikacja stosunków politycznych i gospodarczych z krajami naftowymi Bl. Wschodu i Afryki Północnej”.
- 177 2 lipca, szyfrogram wicedyrektora Departamentu II do przedstawicielstwa przy MKKiN 406
Plany przystąpienia DRW do ruchu państw niezaangażowanych i ONZ; sprawa utworzenia polskiej ambasady w Sajgonie.
- 178 5 lipca, szyfrogram ministra spraw zagranicznych do szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 407
Obchody 600-lecia diecezji lwowskiej „stanowią próbę wywołania nastrojów antyradzieckich”.
- 179 7 lipca, szyfrogram szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 409
Rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła: obchody 600-lecia diecezji lwowskiej, kazania biskupa Tokarczuka, list biskupa Rubina w „Narodowcu”.
- 180 7 lipca, szyfrogram szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 410
Rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła: „obsesyjne przekonanie Wyszyńskiego” , że normalizacja stosunków między PRL a Watykanem dokonana się „ze szkodą dla pozycji kościoła w Polsce”.
- 181 7 lipca, notatka dyrektora Departamentu V 411
Polska powinna ratyfikować konwencję w sprawie apartheidu.
- 182 7 lipca, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Waszyngtonie 412
Senatorowie amerykańscy podnoszą kwestie Izraela i antysemityzmu: „Tow. Gierek, nawiązując do okresu wojny i Oświęcimia, wyjaśnił zasady naszej polityki – nie różnicujemy obywateli ani pod względem wyznania, ani pochodzenia narodowościowego”.

LISTA DOKUMENTÓW

- 183 8 lipca, szyfrogram szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 415
 Sekretarz Rady do Spraw Publicznych Kościoła zaniepokojony obchodami 600-lecia diecezji lwowskiej, sprawa przedstawiona w „trybie pilnym papieżowi”.
- 184 8 lipca, notatka Wydziału Zagranicznego KC PZPR 417
 Negatywne stanowisko FPK wobec wizyty prezydenta Francji w Polsce: „FPK zwracała się do kierownictwa PZPR z sugestią odroczenia wizyty z powodu antykomunizmu prezydenta, jego antyradzieckości, proamerykanizmu [...]”.
- 185 8 lipca, notatka Departamentu Studiów i Programowania 420
 Zapisy trzeciego koszyka KBWE korzystne dla Polski i innych krajów socjalistycznych: „W sprawach wyjazdów [...] państwa nie przyjęły żadnych zobowiązań, które mogłyby przesądzać konieczność pozytywnego załatwienia wniosku [...]; zachowano „możliwość odpowiedniej selekcji i eliminowania tych informacji, które mogłyby szkodzić interesom państwowym i narodowym państw socjalistycznych”.
- 186 14 lipca, notatka Departamentu IV 425
 Artykuły prasy zachodnioniemieckiej i wystąpienia władz NRD w sprawie rewindykacji zbiorów Pruskiej Biblioteki Państwowej: Departament IV „proponuje, aby DIWK ustalił drogą poufną faktyczny stan w omawianej sprawie, który winien posłużyć za podstawę do wypracowania naszego zasadniczego stanowiska prawnego i propagandowego”.
- 187 14 lipca, decyzja Prezydium Rządu 429
 MON przekaże ruchom narodowyzwoleńczym w Afryce sprzęt wojskowy wartości 6 mln zł, dostarczy go Polski Komitet Solidarności z Narodami Azji i Afryki.
- 188 15 lipca, szyfrogram chargé d'affaires w Bernie 430
 Zarzuty szpiegostwa wobec dwóch pracowników ambasady.
- 189 16 lipca, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 432
 Wizyta prezydenta USA w Polsce w drodze do Helsinek: radca Departamentu Stanu „uznał niezręcznością powiązanie naszej wizyty z rumuńską i jugosłowiańską. Podkreślił, iż w ich przekonaniu obecny podział tych wizyt Helsinkami wychodzi naprzeciw naszym życzeniom”.

LISTA DOKUMENTÓW

- 190 17 lipca, szyfrogram przewodniczącego delegacji na rokowania
rozbrojeniowe (z Wiednia) 433
Wyniki VI rundy rozmów: „elastyczność KS nie dawała
Zachodowi możliwości hamowania KBWE poprzez ob-
winianie KS o nieustępliwość w Wiedniu”.
- 191 17 lipca, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora
w Waszyngtonie 435
Strona polska „preferuje Gdańsk, a nie Kraków” jako
miasto, które prezydent USA odwiedzi poza Warszawą
w czasie wizyty w Polsce.
- 192 18 lipca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa Zespołu
ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 436
Rozmowa z szefem Zespołu Stolicy Apostolskiej ds. Sta-
łych Kontaktów Roboczych z Rządem PRL: „Poggi poin-
formował mnie, iż papież podjął decyzję niewydawania
z okazji jubileuszu diecezji lwowskiej żadnego oficjalnego
okolicznościowego dokumentu Stolicy Apostolskiej”.
- 193 19 lipca, szyfrogram ministra spraw zagranicznych do ambasadora
w Waszyngtonie 437
Strona amerykańska przeciwna rozszerzaniu programu
wizyty prezydenta USA poza Warszawę; I sekretarz
PZPR przekonuje ambasadora USA, że „warto uwzględ-
nić Gdańsk i że nam na tym bardzo zależy”.
- 194 18 lipca, pilna notatka 438
Wizyta prezydenta USA: „Ford przybędzie do Polski
z RFN, co akcentuje znaczenie zaprezentowania naszego
stanowiska jako liczącego się członka Wspólnoty KS i so-
jusznika Związku Radzieckiego”.
- 195 19 lipca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora
w Budapeszcie 442
„Polecono dokonanie oceny stosunków z Polską wszyst-
kim współpracującym instytucjom i organizacjom, usu-
nięcie wszystkich niedociągnięć i niedopuszczenie
w przyszłości do zaniedbań”.
- 196 19 lipca, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 443
Radziecki ambasador „jest zadowolony z wizyty i z faktu
rozłączenia nas od pozostałych KS odwiedzanych przez
Fordą”.
- 197 19 lipca, pilna notatka 444
Konieczne wyrażenie publicznego poparcia dla premier
Indii Indiry Gandhi po wprowadzeniu stanu wyjątko-
wego.

LISTA DOKUMENTÓW

198	20 lipca, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Waszyngtonie	445
	Strona amerykańska „stanowczo nie zgadza się na Gdańsk”; „zapropnowałem rozważenie Krakowa, ale łącznie z Oświęcimiem, bo nigdy nie rozdzielamy”.	
199	22 lipca, szyfrogram konsulatu generalnego w Chicago	446
	Demonstracja Polonii przed konsulem z „hasłami dotyczącymi Katynia, Polaków w ZSRR, Panoramy Raclawickiej, wolnych wyborów w Polsce, zależności od ZSRR, ustąpienia Kissingera”.	
200	24 lipca, notatka informacyjna	447
	Zasady integralności terytorialnej i nienaruszalności granic „uznać należy za najistotniejsze osiągnięcie Polski i całej wspólnoty krajów socjalistycznych”.	
201	26 lipca, notatka informacyjna	456
	Pierwsza od dziesięciu lat wizyta brytyjskiego ministra spraw zagranicznych w Polsce przejawem zmian po okresie „ochłodzenia stosunków W. Brytanii z krajami socjalistycznymi”.	
202	26 lipca, szyfrogram ambasadora w Oslo	463
	Ambasador ZSRR nie będzie uczestniczył w uroczystościach na Spitsbergenie organizowanych przez władze norweskie; „nie chciał zająć stanowiska odnośnie naszej linii postępowania”.	
203	26 lipca, notatka Departamentu Międzynarodowych Organizacji	465
	Polska przeciwdziała próbom rewizji Karty ONZ, a także „kładzeniu przez kraje rozwijające się głównego nacisku na problematykę gospodarczą i dążeniu przez nie do podporządkowania ONZ własnym partykularnym celom”.	
204	28 lipca, szyfrogram wiceministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej do ambasadora w Damaszku	468
	Dostawy uzbrojenia dla OWP; „nie podpisaliśmy żadnego kontraktu na dostawy broni dla Falangi ani też nie dostarczaliśmy żadnego sprzętu dla tej organizacji”.	
205	28 lipca, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Rzymie	469
	Rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła: Stolica Apostolska „zrobi wszystko, co może, by nie dopuścić do stworzenia problemu politycznego” z obchodów 600-lecia diecezji lwowskiej; impas w sprawie obsady diecezji wrocławskiej.	

LISTA DOKUMENTÓW

- 206 29 lipca, szyfrogram ambasady w Bagdadzie do MHZiGM 471
OWP chce zapłacić gotówką za sprzęt wojskowy, strona polska domaga się przelewu bankowego.
- 207 31 lipca, szyfrogram Departamentu ds. Stosunków z ZSRR do ambasady 472
w Moskwie
Nagroda Polskiego Oddziału Stowarzyszenia Kultury Europejskiej dla Igora Bełzy: „Prosimy o Wasze stanowisko i informacje, czy władze radzieckie nie mają zastrzeżeń”.
- 208 31 lipca, notatka Departamentu III 473
„Strona amerykańska realizując wizytę w Warszawie po wizycie w RFN, będącej głównym sojusznikiem USA w Europie, i przed szczytem KBWE w Helsinkach dała wyraz swego stosunku dla miejsca PRL we Wspólnocie Socjalistycznej jako drugiego państwa po ZSRR”.
- 209 [lipiec], tezy Departamentu IV do rozmowy I sekretarza KC PZPR 488
z kanclerzem RFN w Helsinkach
Rozwiązanie kwestii odszkodowań dla byłych więźniów obozów koncentracyjnych „pozwoleń nam na drogę przewycięzania przeszłości. [...] Po ponad 20 latach wielkodusznego rozwiązywania przez Polskę problemu wyjazdów rodzin i osób, które deklarowały swą niemiecką przynależność narodową, podejmujemy obecnie postanowienia, które są końcowym aktem zamykającym ten problem”.
- 210 [lipiec], notatka Departamentu Informacji i Współpracy Kulturalnej 495
Obchody 30-lecia zwycięstwa nad faszyzmem za granicą „pierwszym sprawdzianem wysiłku koordynacyjnego krajów wspólnoty socjalistycznej w odniesieniu do działalności informacyjno-propagandowej na zagranicę”.
- 211 2 sierpnia, sprawozdanie polskiej delegacji z III fazy KBWE 509
„Istotnym osiągnięciem było to, że na III fazie wyraźnie dominowała priorytetowa dla krajów socjalistycznych problematyka bezpieczeństwa, a nie sprawy «trzeciego koszyka», które były eksponowane przez państwa zachodnie w poprzednich fazach KBWE [...]”; spotkania dwustronne z szefami i członkami delegacji 14 państw.
- 212 2 sierpnia, notatka informacyjna 523
Spotkanie wiceministra Trepczyńskiego z ministrem handlu Hiszpanii: „pierwsza hiszpańska wizyta ministerialna w KS [...]. Świadczy to o dobrych stosunkach, jakie łączą oba kraje”; podpisanie umowy kredytowo-węglowej.

LISTA DOKUMENTÓW

- 213 5 sierpnia, pismo wiceministra Czapli do wiceministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki 525
 Prośba o przyjęcie 11 stypendystów z Laosu i opłacenie kosztów ich przyjazdu; „ilość naszych stypendiów jest najniższa w porównaniu z pozostałymi KS [...]”.
- 214 6 sierpnia, szyfrogram ambasady w Moskwie 526
 Nagroda Polskiego Oddziału Stowarzyszenia Kultury Europejskiej: „Towarzysze radzieccy nie akceptują kandydatury Igora Belzy do nagrody. [...] Nowa kandydatura w uzgodnieniu, podamy w najbliższych dniach”.
- 215 6 sierpnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu chargé d'affaires w Tiranie 526
 „Albania negatywnie odnosi się do umów ZSRR i PRL z RFN w 1970 r. Uważa, że tylko konferencja pokojowa może uwzględnić interesy wszystkich państw koalicji antyhitlerowskiej [...]. Kredyty dla Polski i rekompensatę dla przymusowych robotników polskich Albania uważa za separatystyczne załatwienie sprawy, a nie rozwiązanie generalne problemu niemieckiego”.
- 216 6 sierpnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasady w Moskwie 527
 Radziecka ocena KBWE: zapisy trzeciego koszyka „posiadają dostateczne gwarancje zabezpieczające interesy KS [...]”, KS muszą jednak mieć „politycznie silną kadre, pryncypialną i jednocześnie elastyczną w działaniu. Chodzi o to, aby nie dopuścić do ideologicznej dywersji [...]”.
- 217 7 sierpnia, notatka Departamentu II 529
 Pomoc Polski dla Wietnamu i Laosu; „Brak jest dotychczas dokładniejszych wiadomości na temat rozwoju sytuacji wewnętrznej Kambodży po zakończeniu wojny. Pozostaje ona na razie w szerokiej izolacji od zagranicy, w tym i KS”.
- 218 10 sierpnia, notatka Departamentu III 534
 Ożywienie w relacjach Polski z Kanadą, ale „tempo rozwoju stosunków [...] jest znacznie wolniejsze niż ze Stanami Zjednoczonymi czy krajami Europy Zachodniej”.
- 219 12 sierpnia, szyfrogram dyrektora Departamentu Informacji i Współpracy Kulturalnej 538
 Nagroda Polskiego Oddziału Stowarzyszenia Kultury Europejskiej: „Prosimy o wstrzymanie typowania nowego kandydata i wysondowanie, czy nieakceptowanie Belzy jest ostateczne”.

LISTA DOKUMENTÓW

220	14 sierpnia, notatka Komisji Planowania	539
	Jednostronna pomoc dla Wietnamu z czasów wojny powinna ustąpić relacjom bardziej zrównoważonym, „dwu- i wielostronnej współpracy”; „konieczność aktywnego i skutecznego przeciwdziałania ekspansji maoistowskich Chin [...]”.	
221	15 sierpnia, szyfrogram ambasady w Moskwie	550
	Informacje zastępcy kierownika Wydziału Zagranicznego KC KPZR o napięciach między ZSRR a Rumunią: trudne negocjacje w sprawie szelfu na Morzu Czarnym, „nasilenie publikacji [...] podejmujących roszczenia terytorialne wobec ZSRR”; rumuńska próba wywołania antagonizmu między Polską a ZSRR.	
222	15 sierpnia, szyfrogram wiceministra Trepczyńskiego do ambasady w Kolonii	551
	Instrukcja w sprawie zachodnioniemieckich reakcji na porozumienie PRL–RFN: „toczącą się kampanię na temat handlu ludźmi oceniamy jako bardzo szkodliwą [...]”.	
223	16 sierpnia, pilna notatka	552
	Rozmowa z radcą ambasady RFN w sprawie opublikowania porozumień PRL–RFN: „należy utrzymać w mocy uzgodnienia z Helsinek w sprawie opublikowania tekstów dopiero po podpisaniu porozumienia [...]”.	
224	21 sierpnia, szyfrogram dyrektora Departamentu II do ambasady w Pekinie	553
	Propozycja przyjazdu do Polski chińskich tenisistów stołowych: „Ze względów politycznych PZTS udzielił odpowiedzi negatywnej, motywując decyzję przyczynami techniczno-organizacyjnymi”.	
225	22 sierpnia, szyfrogram ambasady w Moskwie	554
	Radziecka reakcja na publikację polskich działaczy emigracyjnych w prasie brytyjskiej: „redakcja «Literaturnoj Gazety» zwróciła się do red. M. Bieleckiego (Interpress) o wystąpienie polemiczne na łamach «LG»”.	
226	25 sierpnia, notatka informacyjna	555
	Konsultacje wiceministrów spraw zagranicznych krajów socjalistycznych w związku z XXX sesją zwyczajną i VII sesją specjalną Zgromadzenia Ogólnego ONZ: „rezultaty działań krajów socjalistycznych zależne są od zawartości i stopnia skoordynowania ich polityki”, odmienne stanowisko delegacji rumuńskiej.	

- 227 25 sierpnia, notatka wicedyrektora Departamentu Studiów i Programowania 563
„Po III fazie KBWE rokowania w Wiedniu stały się [...] jedynym forum wielostronnym dialogu Wschód–Zachód [...]. Państwa Układu Warszawskiego nadają priorytet [...] problematyce odprężenia militarnego i rozbrojenia, traktując ją m.in. jako przeciwwagę do równoległe lansowanej przez Zachód problematyki «trzeciego koszyka» [...]”.
- 228 [po 29 sierpnia], notatka Wydziału Zagranicznego KC PZPR [?] 568
Wizyta delegacji Ludowego Ruchu Wyzwolenia Angolii: „omówienie możliwości udzielenia MPLA pilnej, nadzwyczajnej pomocy wojskowej i cywilnej”; plany utworzenia w Luandzie przedstawicielstwa dyplomatycznego; przyszłe korzyści gospodarcze dla Polski.
- 229 2 września, pilna notatka 572
Przygotowania do nawiązania stosunków dyplomatycznych z Papuą-Nową Gwineą.
- 230 3 września, pilna notatka 573
Ustanowienie w Vientiane siedziby ambasadora PRL i akredytowanie go przy nowych władzach Laosu będzie ważnym aktem wsparcia dla „lewicy laotańskiej”.
- 231 5 września, pilna notatka 574
Rozmowa z ambasadorem RFN: artykuł Karola Małcużyńskiego powodem „histerycznych” ataków CDU, zarzucających stronie polskiej, że „wypacza treść porozumień”.
- 232 6 września, szyfrogram wiceministra Czyrka do ambasadora w Kolonii 577
Dziennikarze radzieccy nie wezmą udziału w manewrach wojskowych Bundeswehry. Strona radziecka uważa, że „udział naszych dziennikarzy stwarzałby precedens dla udziału dziennikarzy Zachodu w manewrach naszych krajów”.
- 233 8 września, protokół posiedzenia kolegium MSZ 577
Trzeci koszyk KBWE: „w sprawie łączenia rodzin będziemy [...] pod rosnącym naciskiem drugiej strony, która najwyraźniej zorientowała się, iż przyjęliśmy postawę obronną”; „W stosunkach z partnerami na Zachodzie ugruntowało się przekonanie o naszej pozycji jako pierwszego sojusznika Związku Radzieckiego”; konieczność dalszego zacieśnienia stosunków z krajami socjalistycznymi, m.in. sfinalizowania umowy o ruchu turystycznym z CSRS.

- 234 9 września, pismo dyrektora Departamentu II do dyrektora Biura Współpracy z Zagranicą MKiS 592
Wizyta sekretarza ambasady ChRL w Muzeum Archeologicznym „potwierdziła nasze obserwacje, że od pewnego czasu Chińczycy podejmują próby zmierzające do reaktywowania niektórych kontaktów kulturalnych z Polską [...]”.
- 235 11 września, okólnik wiceministra Kułagi 593
„W nawiązaniu do uchwał KBWE otrzymaliśmy już kilka zawiadomień w sprawie manewrów wojskowych. [...] nie odpowiadamy. Nie przyjmujemy też zaproszeń na manewry kierowanych do naszych dziennikarzy”.
- 236 15 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych do szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 594
„Kierownictwo poważnie odnosi się do przekazanego przez Casaroli w rozmowie z ministrem Olszowskim życzenia papieża w sprawie odwiedzenia Polski. Stosunek do sprawy przychylny. Rozważamy termin”.
- 237 18 września, szyfrogram ambasadora w Kairze 596
Odwołanie wizyty prezydenta Egiptu w Polsce: „Oceńniamy to jako chorobę dyplomatyczną [...]”.
- 238 19 września, szyfrogram szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 597
Rozmowa z sekretarzem Rady do Spraw Publicznych Kościoła: możliwy przyjazd papieża do Polski: „Sprawy protokolarne, które w wypadku wizyty stanęłyby na porządku dziennym, nie są tej miary, iżby nie można było ich rozwiązać”; obsada diecezji wrocławskiej: „Przedstawione zastrzeżenia w sprawie kandydatury Deskura Casaroli przyjęły z nieukrywanym zmartwieniem”.
- 239 19 września, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu przedstawiciela przy MKNiK 599
„ZSRR pragnie likwidacji MKNiK uznając ją za bezużyteczną i kosztowną”.
- 240 22 września, tezy do rozmowy ministra spraw zagranicznych z sekretarzem generalnym ONZ 601
Sprzeciw wobec nadmiernego angażowania ONZ w sprawy ekonomiczne (głównie dotyczące krajów rozwijających się) kosztem politycznych; „mocne poparcie dla niezmienności zasad Karty”.

LISTA DOKUMENTÓW

- 241 22 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Nowego Jorku) 603
 Według ministra spraw zagranicznych ZSRR wizyta prezydenta Portugalii pozwoli na „zapoznanie Portugalczyków z istotą procesu budownictwa w socjalistycznego na przykładzie Polski. [...] będą mogli wyciągnąć sami dla siebie właściwe konstruktywne wnioski”.
- 242 22 września, szyfrogram ministra spraw zagranicznych (z Nowego Jorku) 604
 Minister spraw zagranicznych RFN „zwrócił uwagę na celowość pozyskania poparcia dla porozumienia posłów pochodzenia z Polski, zwłaszcza z centrowej grupy CDU. G. prosi o przyspieszenie wyjazdów z Polski, poprawi się klimat wokół porozumienia i wywrze wpływ na debatę w Bundestagu”.
- 243 23 września, okólnik wiceministra Kułagi 606
 Akt końcowy KBWE: „Sprawą szczególnej wagi jest wspólne czuwanie nad jednoznaczną interpretacją Deklaracji Zasad jako potwierdzenia powojennych zmian polityczno-terytorialnych oraz przeciwdziałanie traktowaniu jej jako werbalnej i niewiążącej”.
- 244 23 września, pilna notatka 608
 Zgoda ministra obrony DRW „na propozycję Ministra Obrony Narodowej PRL w sprawie wysłania do Wietnamu 5–7-osobowej grupy specjalistów, którzy zapoznali się z amerykańskim sprzętem wojskowym pozostawionym w Wietnamie Płd.”
- 245 24 września, notatka Departamentu V 609
 Zestawienie pomocy Polski dla MPLA w latach 1969–1975, jej wartość w 1975 r. – 5 mln zł; konieczność przyspieszenia transportu sprzętu wojskowego.
- 246 24 września, szyfrogram ambasadora w Rzymie 611
 Rozmowa z delegatem prymasa Polski do opieki nad emigracją i uchodźstwem: „Sondując możliwość zorganizowania wspólnej uroczystości na Monte Cassino z okazji Dnia Zmarłych, wykorzystałem centralne hasło roku świętego – pojednania. Dotąd tylko na Cassino odbywają się oddzielne uroczystości nasza i ich”.
- 247 25 września, szyfrogram szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 613
 Rozmowa z szefem Zespołu Stolicy Apostolskiej ds. Stałych Kontaktów Roboczych z Rządem PRL: „Wyrażając się nadspodziewanie niepoehlebnie o Episkopacie (zamknięty, ograniczony i nieczujący «znaków czasu») P. powtórzył argumentację Casaroliego na rzecz kandy-

- daty Deskura. Zdaniem P. wprowadzenie „D” jako zaufanego Stolicy Apostolskiej do Episkopatu polskiego mogłoby przynieść korzystne efekty dla dalszego kształtowania stosunków państwo–kościół”.
- 248 29 września, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 614
Wstrzymanie dostaw zboża do Polski przez USA sygnałem dla ZSRR, „że w razie potrzeby mogą zostać zamknięte drogi do obejścia embarga”.
- 249 30 września, szyfrogram ambasadora w Moskwie 616
Radziecka sugestia likwidacji MKNiK w Laosie.
- 250 2 października, szyfrogram wiceministra Kułagi do wiceministra 617
Trepczyńskiego (do Nowego Jorku)
Prośba rządu Turcji o poparcie w konflikcie z Cyprem: „Sprawę prosimy skonsultować z towarzyszami radzieckimi i działać w uzgodnieniu z pozostałymi KS. Widzimy możliwość udzielenia poparcia, lecz bez atakowania Grecji”.
- 251 2 października, notatka dyrektora Departamentu IV 618
Niekorzystne konsekwencje publikacji ambasadora w Londynie w prasie brytyjskiej na temat polskiej granicy zachodniej oraz wyjazdów obywateli PRL do RFN (nieuzgodnionych z MSZ).
- 252 4 października, okólnik wiceministra Czyrka 619
Reakcje Polski na egzekucje bojowników ETA i FRAPO w Hiszpanii: „Nie zależy nam na rozgłosie w środkach masowej informacji”.
- 253 6 października, szyfrogram konsula generalnego w Nowym Jorku 620
W czasie parady z okazji Dnia Pułaskiego: „niesiono tylko cztery transparenty zawierające żądanie «wolności» dla Polski, określające Polskę i KS «ofiarami sowieckimi» [...]”, akcja konsulatu mająca zapobiec głoszeniu tego rodzaju haseł „zyskała poparcie części działaczy doprowadzając do wyraźnego rozłamu w komitecie parady”.
- 254 7 października, pismo dyrektora Departamentu IV do przedstawicielstwa 622
konsularno-handlowego w Madrycie
Wizyta prezydenta Portugalii w Polsce pozwoliła przekazać „pewną sumę naszych doświadczeń w zakresie realizacji przemian społeczno-ekonomicznych, organizacji państwa, zarządzania ekonomicznego, stosunków państwo–kościół”.

LISTA DOKUMENTÓW

- 255 7 października, szyfrogram ambasadora w Canberze 624
Premier „rządu londyńskiego” przyjmowany w Australii przez przedstawicieli władz stanowych i polityków opozycji, konieczny protest władz PRL.
- 256 7 października, pismo przedstawicielstwa konsularno-handlowego w Madrycie 625
Brak łączności szyfrowej placówki z centralą.
- 257 9 października, notatka ambasadora w Kolonii 626
Rozmowa I sekretarza KC PZPR z ministrem spraw zagranicznych RFN: „Biuro Polityczne przyjęło decyzję o rozpoczęciu przesiedleń [...] przed formalną akceptacją protokołu przez Radę Państwa”; zdaniem Genschera „rząd RFN jest zdecydowany doprowadzić do ratyfikacji zawartych umów oraz przystąpić do ich realizacji. Pomocnym elementem będzie rozpoczęcie przesiedleń, które wpłynie na wytrącenie argumentów przeciwnikom porozumień”.
- 258 9 października, szyfrogram ambasadora w Bejrucie 628
Zagrożenie bezpieczeństwa placówki: „Parokrotnie ambasadę ostrzelano z moździerz i rakiet. [...] Ostatnio usiłowano instalować stanowiska ogniowe na terytorium posesji”.
- 259 [po 9 października], notatka wicedyrektora Departamentu Konsularnego 630
„Strona RFN odrzuciła jakąkolwiek dyskusję nad postulowanym przez nas całościowym uregulowaniem sprawy nazewnictwa w obrocie urzędowym [...], prezentowane nam stanowisko RFN stanowi wyraz tendencji rewizjonistycznych (utrzymywanie nazw niemieckich w odniesieniu do miejscowości położonych na terytorium PRL)”.
- 260 [przed 10 października], sprawozdanie ambasady w Kairze za rok 1975 632
Ochłodzenie w stosunkach Egiptu z ZSRR i innymi krajami socjalistycznymi; „kontakty polityczne między ARE i PRL charakteryzują się słabą aktywnością, co odbiega od naszych pierwotnych założeń”.
- 261 10 października, pilna notatka 635
ZSRR zmierza do jak najszybszej likwidacji MKNiK w Laosie, władze Laosu opowiadają się za funkcjonowaniem komisji do kwietnia 1976 r.
- 262 12 października, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 638
Zniesienie ograniczeń zakupu amerykańskiego zboża przez Polskę.

LISTA DOKUMENTÓW

- 263 12 października, szyfrogram ambasadora w Bagdadzie do wiceministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej 639
 Rozmowy o zakupie polskiego uzbrojenia przez Kuwejt; porównanie ofert polskiej i radzieckiej.
- 264 13 października, pilna notatka 640
 Wizyta ministra spraw zagranicznych RFN w Polsce: „Strona RFN szczególne znaczenie przywiązywała do spraw ujętych w zapisie protokółarnym [...]”; rozmowa z Genscherem potwierdza słuszność decyzji, „by w pierwszej fazie wyjazdów udzielić zezwoleń osobom demonstrującym swoją niemieckość i uciążliwym z punktu widzenia politycznego i społecznego”.
- 265 13 października, szyfrogram Dyrektora Departamentu Informacji i Współpracy Kulturalnej do ambasadora w Bukareszcie 651
 Problemy z rozprawdaniem w Rumunii materiałów informacyjnych na temat VII zjazdu PZPR.
- 266 13 października, notatka informacyjna 652
 Minister spraw zagranicznych Kanady w czasie wizyty w Polsce „wskazywał na zainteresowanie Kanady rozszerzeniem kontaktów politycznych. Istotnym, nowym elementem było podkreślanie przez stronę kanadyjską znaczenia czynnika polonijnego w rozwoju wzajemnych stosunków”.
- 267 14 października, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 658
 Uregulowanie spraw obligacji i złota gdańskiego.
- 268 16 października, pismo ambasadora w Kolonii 659
 Dotacje dla Towarzystwa Niemiecko-Polskiego w Düsseldorfie „przekazywane w drodze poufnej” we współpracy z Niemiecką Partią Komunistyczną.
- 269 16 października, pismo dyrektora Departamentu Prawno-Traktatowego do dyrektora Departamentu II 660
 Angażowanie się w sprawę pokojowego zjednoczenia Korei na forum ONZ mogłoby „być dla nas niekorzystne politycznie w kontekście naszych stosunków z RFN (która nie rezygnuje z koncepcji traktatu pokojowego jako ostatecznego uregulowania kwestii niemieckiej)”.
- 270 16 października, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 662
 Prośba o decyzję w sprawie uczestniczenia w uroczystości beatyfikacji Marii Ledóchowskiej.

LISTA DOKUMENTÓW

- 271 16 października, szyfrogram przewodniczącego delegacji na rokowania
rozbrojeniowe (z Wiednia) 663
Odpowiedź Polski i innych krajów socjalistycznych na
propozycję redukcji broni jądrowej zgłoszoną przez
państwa NATO.
- 272 17 października, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 664
„W ostatnich miesiącach odnotowujemy znaczny wzrost
interwencji ze strony senatorów, kongresmanów i innych
wpływowych osób w sprawach «łączenia rodzin»”.
- 273 18 października, szyfrogram wiceministra Czyrka do ambasadora
w Lizbonie 666
Reakcja Polski na przewidywane proklamowanie niepod-
ległości Angoli: „sprzeciwiać będziemy się obcej inge-
rencji, umiędzynarodowieniu problemu, jak również
wysłaniu do Angoli sił specjalnych ONZ. [...] koor-
dynować nasze działania z ZSRR i pozostałymi KS”.
- 274 18 października, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora
w Rzymie 667
Rozmowa z prymasem Polski: „W.[yzyński] podniósł
w pierwszym rządzie sprawę obsady diecezji wrocław-
skiej. [...] zwrócił w tym kontekście uwagę na wzrasta-
jące na Zachodzie, zwłaszcza w RFN, niekorzystne dla
Polski spekulacje w rodzaju – «chcieli uregulowania
diecezji na Ziemiach Zachodnich, a teraz nawet obsady
Wrocławia załatwić nie potrafią»”.
- 275 21 października, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora
w Oslo 669
Ambasady PRL i ZSRR odesłały otrzymane od Norwes-
kiego Komitetu Nobla materiały informacyjne na temat
Pokojowej Nagroda Nobla w 1976 r.
- 276 21 października, szyfrogram stałego przedstawiciela przy ONZ
w Nowym Jorku do ministra spraw zagranicznych 669
Rozmowa ze stałym przedstawicielem Izraela: „Z dużym
zainteresowaniem odnotowali podaną przez prasę holen-
derską Waszą wypowiedź wskazującą na możliwość wzno-
wienia stosunków między Polską i Izraelem. Sondował
delikatnie, czy zamierzamy wystąpić z jakąś bardziej
sprecyzowaną propozycją”.
- 277 22 października, pismo ambasadora w Sofii 671
Reakcje na polską publikację prasową na temat Ma-
cedonii, która pomija „jej związki z Bułgarią, [...] stwierdza
«zaborczość» Bułgarów w stosunku do ziemi i ludu
macedońskiego”.

- 278 24 października, notatka Departamentu IV 673
Polska inicjatorem współpracy państw nadbałtyckich;
wątpliwości NRD co do zgłoszonego przez Polskę
projektu uprawniającego „statki państw bałtyckich do
wpływania na bałtyckie wody terytorialne dla przepro-
wadzenia akcji ratowniczych bez uprzedniego otrzy-
mania zezwolenia [...]”.
- 279 28 października, notatka Wydziału Zagranicznego KC PZPR 678
Pilna pomoc wojskowa dla MPLA; uzbrojenie zostanie
przekazane przez Polski Komitet Solidarności z Naro-
dami Azji i Afryki.
- 280 29 października, szyfrogram wiceministra Czyrka do szefa Zespołu ds. 680
Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską
Celem władz PRL „uzyskanie decyzji Watykanu o mia-
nowaniu na Wrocław jednego z naszych kandydatów”.
- 281 29 października, szyfrogram szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów 681
Roboczych ze Stolicą Apostolską
Rozmowa z szefem Zespołu Stolicy Apostolskiej ds. Sta-
łych Kontaktów Roboczych z Rządem PRL: „W czasie
pobytu Wyszyńskiego i innych biskupów polskich w Rzy-
mie rozmówcy watykańscy odnieśli wrażenie, że episkopat
nadal uważa, iż rozwój kontaktów polsko-watykańskich
przynosi szkodę kościołowi w Polsce. [...] SA nie po-
dziela tego stanowiska”.
- 282 30 października, pismo dyrektora Departamentu IV do dyrektora 682
Departamentu Kadr
Rozbudowa przedstawicielstwa konsularno-handlowego
w Madrycie.
- 283 30 października, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora 684
w Oslo
Zarzuty działalności szpiegowskiej pod adresem pracow-
ników placówki.
- 284 31 października, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora 686
w Lizbonie
Udział brazylijskich dyplomatów w przemyśle polskich
dóbr kultury.
- 285 [październik], notatka Departamentu V 688
Realizacja planu na 1975 rok: rozwijanie stosunków
z OWP, „przeciwdziałanie maoistowskiej propagandzie
dzielącej świat na antagonistyczne bloki bogatej Północy
i biednego Południa”, ograniczenie współpracy z Egiptem

- i Zairem, intensyfikacja kontaktów z byłymi koloniami portugalskimi.
- 286 4 listopada, szyfrogram wiceministra Czyrka do szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 696
Udział biskupa Rubina w odsłonięciu pomnika katyńskiego w Sztokholmie może wpłynąć „na atmosferę wzajemnych stosunków polsko-watykańskich”.
- 287 5 listopada, szyfrogram ambasadora w Damaszku do wiceministra handlu zagranicznego i gospodarki morskiej 697
Zakupy polskiego uzbrojenia; według strony syryjskiej Polska proponuje „zawyżone ceny, odbiegające rażąco od cen przedstawionych przez KDL”.
- 288 6 listopada, okólnik wiceministra Trepczyńskiego 699
Ocena wizyty premiera Rumunii: „Odrębne stanowisko Rumunii w sprawach międzynarodowych umocniło się i prezentowane jest w sposób kompleksowy”; zbliżenie „argumentacji i postulatów Rumunii z krajami niezaangażowanymi [...]”.
- 289 6 listopada, szyfrogram wiceministra Spasowskiego do ambasadora w Waszyngtonie 700
Głównym celem konferencji „Polonia 75” „zakłócenie dobrze rozwijających się stosunków PRL–USA”; konieczna interwencja w Departamencie Stanu.
- 290 6 listopada, szyfrogram ambasady w Bukareszcie 702
Treść toastu premiera PRL ogłoszonego w trakcie wizyty premiera Rumunii w Polsce oceniana w rumuńskiej prasie.
- 291 6 listopada, szyfrogram ambasadora w Waszyngtonie 703
Według Departamentu Stanu: „na nieobecności przedstawiciela DS” na konferencji „Polonia 75” „najbardziej skorzystaliby ekstremiści, występujący przeciw odprężeniu i stosunkom ze Wschodem”.
- 292 7 listopada, okólnik dyrektora Protokołu Dyplomatycznego 705
„W razie śmierci Franco prosimy nie składać kondolencji szefom placówek hiszpańskich [...]”.
- 293 8 listopada, szyfrogram dyrektora Departamentu V do ambasadora w Damaszku 705
„OWP przekazało grupie KS w ONZ projekt swej rezolucji prosząc o współautorstwo [...]. Polska będzie współautorem tej rezolucji [...]”.

- 294 8 listopada, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii 706
Rozmowa z ministrem spraw zagranicznych RFN: „Ogłoszenie ilości udzielonych zezwoleń na wyjazd oraz podanie liczby osób, które już wyjechały, dostarczyły rządowi ważnych argumentów w walce z opozycją. Prosił [...], aby zwiększyć ilość zezwoleń i wyjazdów w najbliższym czasie. Będzie to miało istotny wpływ na przebieg debaty w Bundestagu [...]”.
- 295 10 listopada, pilna notatka 708
Rozmowy gospodarcze Polska–RFN: „sprawa wizyty polskiej misji gospodarczej w RFN przesunęła się z płaszczyzny ekonomicznej na płaszczyznę polityczno-propagandową”; na czele delegacji stanie wicepremier Olszewski.
- 296 11 listopada, pilna notatka 709
Robocza wizyta w NRD: „rozwój turystyki tak z PRL, jak i z CSRS wywiera określone skutki na rynku wewnętrznym NRD”.
- 297 11 listopada, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Rabacie 713
Artykuł w „Życiu Warszawy” na temat konfliktu o Saharę Zachodnią „przekreśla naszą dotychczasową neutralność”.
- 298 11 listopada, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 714
Udział delegata prymasa Polski do opieki nad emigracją i uchodźstwem w uroczystości odsłonięcia pomnika katyńskiego; „Casaroli i Poggi interweniowali wobec Rubina, by się z niej wycofał (pod pozorem choroby)”.
- 299 12 listopada, szyfrogram dyrektora Departamentu V do ambasadora w Dakarze 715
Ambasador w Dakarze przedstawicielem Polski podczas uroczystości proklamowania niepodległości Angoli.
- 300 13 listopada, notatka informacyjna 716
Konsultacje w Wydziale Zagranicznym KC KPZR i w radzieckim MSZ: „w związku z planem wzniesienia «pomnika katyńskiego» po kilkukrotnych, nieskutecznych interwencjach Ambasadora ZSRR w Sztokholmie polecono mu wystąpić z oficjalnym démarche rządu radzieckiego wobec rządu szwedzkiego”.

LISTA DOKUMENTÓW

301	14 listopada, projekt notatki Departamentu IV
Rozmowa wiceministra Czyrka z ambasadorem RFN: areztowanie w Monachium funkcjonariusza MSW prowadzącego działania przeciwko RWE.	720
302	14 listopada, notatka informacyjna
Opozycja w RFN dąży do zablokowania ratyfikacji porozumień z Polską; żądania zgody na wyjazd do RFN 160 tys. obywateli PRL.	723
303	14 listopada, szyfrogram ambasadora w Sztokholmie
Interwencja w szwedzkim MSZ w sprawie pomnika katyńskiego.	729
304	14 listopada, szyfrogram dyrektora Departamentu II do ambasady w New Delhi (dla ambasadora w Dhace)
Wstrzymanie objęcia placówki przez ambasadora po zamachu stanu w Bangladeszu.	731
305	15 listopada, informacja dla członków BP i Sekretariatu KC PZPR
Wizyta delegacji partyjno-rządowej DRW: „podstawy współpracy wyobrażają sobie w ten sposób, że Polska udzielałaby braterskiej pomocy jeszcze przez okres 5–7 lat, przechodząc sukcesywnie do realizacji zasady wzajemnych korzyści, z pełnym jej zastosowaniem w latach 80.”	732
306	18 listopada, notatka informacyjna
Problem Sahary Zachodniej w środkach masowego przekazu: „nie leży w naszym interesie bezpośrednie angażowanie się po żadnej ze stron”.	738
307	[przed 19 listopada], notatka MSZ
VII sesja specjalna ZO ONZ: „doktryna redystrybucji dochodów w skali światowej na rzecz krajów rozwijających się” nie uwzględnia „żywotnych interesów krajów socjalistycznych oraz problematyki współpracy Wschód–Zachód”.	739
308	19 listopada, szyfrogram wiceministra Czyrka do ambasadora w Moskwie
Uzgodnienie ze stroną radziecką decyzji wysłania kurtuazyjnej depezy do króla Hiszpanii.	747
309	19 listopada, notatka Departamentu I
Narada pracowników konsularnych w Czechosłowacji: „Po stronie polskiej ludność oczekuje otwarcia granicy z niecierpliwością. Po stronie czechosłowackiej słyszy się natomiast wypowiedzi niechętnie tej inicjatywie. Najczęściej powtarzane argumenty: Polacy «rzucą się na sklepy» [...]”.	748

- 310 19 listopada, szyfrogram ambasadora w Rzymie 749
Rywalizacja między krajami socjalistycznymi podczas wyborów do rady FAO; „atmosfera bardzo napięta”.
- 311 20 listopada, szyfrogram wiceministra Trepczyńskiego do stałego przedstawiciela przy ONZ w Nowym Jorku 751
Problem Sahary Zachodniej: oficjalne poparcie dla Polisario „oznaczałoby odejście od naszego stanowiska nieangażowania się bezpośrednio po którejkolwiek ze stron”.
- 312 20 listopada, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Waszyngtonie 752
Konferencja „Polonia 75” „nie spełniła oczekiwań wrogo ustosunkowanych do PRL organizatorów”, Departament Stanu działał „hamująco w stosunku do zamiarów zaostrożenia stosunków z krajem [...]”.
- 313 22 listopada, szyfrogram wiceministra Czyrka do ambasadora w Sztokholmie 753
Polecenie podjęcia w porozumieniu z ambasadą radziecką kolejnych interwencji przeciwko budowie pomnika katyńskiego.
- 314 25 listopada, sprawozdanie ambasady w Teheranie 754
Trudności w aktywizowaniu stosunków polsko-irańskich ze względu na niechęć Teheranu do krajów socjalistycznych.
- 315 [po 25 listopada], notatka wiceministra Czyrka 759
Rozmowa z ambasadorem RFN w sprawie aresztowania dwóch funkcjonariuszy MSW: w zamian za ich uwolnienie strona polska proponuje zwolnienie z więzienia trzech obywateli RFN skazanych za szpiegostwo.
- 316 26 listopada, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Kolonii 760
Debata w Bundestagu na temat ratyfikowania porozumienia z Polską: „generalne starcie koalicji z opozycją”.
- 317 29 listopada, szyfrogram dyrektora Departamentu II do ambasady w Dhace 761
Relacje z Bangladeszem po zamachu stanu: „mając na uwadze przede wszystkim dobro naszych stosunków z Indiami, zamierzamy ograniczyć nasze stosunki z Bd. do niezbędnego minimum”.
- 318 1 grudnia, szyfrogram dyrektora Departamentu Międzynarodowych Organizacji do stałego przedstawiciela przy ONZ w Nowym Jorku 763
Lokalizacja biura autostrady Północ-Południe: rywalizacja między Polską a Węgarami.

- 319 1 grudnia, szyfrogram chargé d'affaires ambasady w Tiranie 764
Bojkot święta narodowego Albanii przez przedstawicieli krajów socjalistycznych odpowiedzią na hasło „Proletariusze wszystkich krajów łączcie się w walce z imperializmem amerykańskim i socjalimperializmem radzieckim”.
- 320 1 grudnia, notatka Departamentu Studiów i Programowania 765
Plan działania w związku z realizacją uchwał KBWE: „Należy się konsekwentnie domagać przestrzegania uzgodnionej nadrzędności przyjętych zasad stosunków między państwami, w tym zasad suwerenności i nieingerencji, wobec postanowień «trzeciego koszyka»”.
- 321 2 grudnia, notatka informacyjna 786
Rezolucja ZO ONZ kwalifikująca syjonizm jako „formę rasizmu i dyskryminacji rasowej” przyjęta z udziałem Polski.
- 322 4 grudnia, szyfrogram ministra spraw zagranicznych do szefa Zespołu ds. Stałych Kontaktów Roboczych ze Stolicą Apostolską 788
„Rząd wyraził zgodę na obsadę Wrocławia. [...] Są oznaki lepszego zachowania się episkopatu”.
- 323 4 grudnia, pilna notatka 789
Nasilające się interwencje władz amerykańskich w sprawie „łączenia rodzin”: „Stany Zjednoczone, podobnie jak inne kraje Zachodu, dążą do uczynienia ze sprawy łączenia rodzin instrumentu nacisku politycznego na kraje socjalistyczne i chcą z tego zrobić swoisty probierz realizacji KBWE”.
- 324 4 grudnia, szyfrogram przewodniczącego delegacji na rokowania rozbrojeniowe (z Wiednia) 792
Stanowisko Rumunii odmienne od stanowiska innych krajów socjalistycznych.
- 325 5 grudnia, notatka MSZ 793
Problematyka łączenia rodzin w świetle postanowień trzeciego koszyka KBWE: „Sformułowanie, że wnioski o wyjazdy rozpatrywać należy «w duchu humanitarnym», nie przesądza decyzji organów państwa, odrzuca automatyzm i daje instrument zapobiegania emigracji”.
- 326 9 grudnia, szyfrogram ambasady w Bukareszcie 800
Polsko-rumuńskie rozbieżności w sprawie ONZ; wice-minister spraw zagranicznych Rumunii „nie rozumie stawianego im zarzutu, jakoby ich propozycje zmierzały do osłabienia pozycji KS w ONZ”.

LISTA DOKUMENTÓW

327	10 grudnia, notatka informacyjna	801
	Polsko-czechosłowackie negocjacje umowy o współpracy kulturalnej i naukowej; „duże zainteresowanie dla realizacji postanowień Aktu Końcowego KBWE. Wyuczwalne zaniepokojenie możliwością wykorzystania niektórych z tych postanowień przeciwko CSRS”.	
328	12 grudnia, notatka ambasady w Pradze	803
	Ambasada PRL została poinformowana, że „ze strony NRD, Bułgarii i Węgrów zostały zgłoszone zastrzeżenia dotyczące nadmiernego eksponowania zagadnień polskich w «Rudym pravie»”.	
329	13 grudnia, sprawozdanie sekretarza generalnego Polskiego Komitetu Solidarności z Narodami Azji i Afryki	804
	Przekazanie pomocy wojskowej dla MPLA: współpraca ze stroną radziecką, rejs i rozładunek statku „Brodnica”, rozmowy w Luandzie; perspektywy dalszej pomocy dla Angoli.	
330	13 grudnia, pilna notatka	823
	Rozmowa z ambasadorem RFN: „stanowczy protest” w związku z nieopublikowaniem polskich telegramów okolicznościowych wystosowanych z okazji piątej rocznicy zawarcia układu PRL–RFN; powodem „fragmenty telegramów, które odnoszą się do ostatecznego charakteru granicy na Odrze i Nysie Łużyckiej [...]”.	
331	[przed 15 grudnia], notatka informacyjna	826
	Sytuacja w Korei i udział Polski w KNPN: „nasza taktyka w KNPN polega na takim działaniu, aby broniąc interesów KRL-D równocześnie nie konfliktować nadmiernie partnerów komisyjnych [...], nie idziemy aktualnie na podejmowanie w Komisji uchwał separatystycznych”.	
332	15 grudnia, szyfrogram konsulatu w Chicago	829
	Inwigilacja pracowników placówki, włamania i uszkodzenia ich samochodów; „chodzi głównie o wytworzenie psychozy zastraszenia”.	
333	16 grudnia, okólnik wiceministra Spasowskiego	830
	Stanowisko Polski wobec wydarzeń w Timorze Wschodnim: „Prosimy nie inicjować w CD dyskusji na powyższy temat. W odpowiedziach na ew. pytania podkreślać niezmiennie poparcie Polski dla zasad dekolonizacji, samostanowienia i nieingerencji, jak również zasady niestosowania siły przy rozwiązywaniu sporów międzynarodowych”.	

LISTA DOKUMENTÓW

334	16 grudnia, szyfrogram ambasady w Bukareszcie
Wstrzymanie przez władze rumuńskie rozpowszechniania sprawozdania KC PZPR z powodu zawartej w nim krytyki ChRL.	831
335	17 grudnia, pilna notatka
Rozwiązanie MKNiK w Laosie.	832
336	18 grudnia, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu ambasadora w Pekinie
Propozycja wiceprezesa Chińskiej Akademii Nauk wznowienia kontaktów z PAN; zignorowanie przez stronę polską zaproszenie do złożenia wizyty w Chinach.	833
337	18 grudnia, szyfrogram przewodniczącego delegacji na rokowania rozbrojeniowe (z Wiednia)
Ocena VII rundy rokowań: „KS skutecznie odparły nacisk na «płacenie» w Wiedniu za KBWE”.	834
338	18 grudnia, szyfrogram ambasady w Budapeszcie
Rozsyłanie przez ambasadę Rumunii materiałów dowodzących rumuńskich praw do Siedmiogrodu; propozycja ich odesłania wraz z prośbą, „aby w przyszłości nie mieszać naszej ambasady działającej w bratniej WRL w spór między historykami”.	835
339	18 grudnia, notatka informacyjna
Spotkanie z działaczami MPLA przybyłymi na VII zjazd PZPR: prośba o kontynuowanie pomocy wojskowej, „Szczególnie ważną sprawą byłoby przysłanie z Polski specjalistów marynarki wojennej w celu uruchomienia jednostek obrony wybrzeża”.	836
340	[po 18 grudnia], notatka Departamentu I [?]
Narada ambasadorów w krajach socjalistycznych: postulaty zwiększenia przydziału dewiz dla obywateli PRL przy wyjazdach do NRD i wprowadzenia w życie umowy o ułatwieniach w ruchu granicznym między Polską i Czechosłowacją.	838
341	19 grudnia, szyfrogram ambasady w Rzymie
Protest WPK z powodu ocenzonego w polskiej prasie wystąpienia jej przedstawiciela na VII zjeździe PZPR.	842
342	20 grudnia, szyfrogram ambasady w Algierze
Włamanie do rezydencji ambasadora.	843
343	22 grudnia, szyfrogram dyrektora Departamentu ds. Stosunków z ZSRR do ambasadora w Moskwie
Pomoc wojskowa dla MPLA; wsparcie logistyczne strony radzieckiej.	843

LISTA DOKUMENTÓW

344	22 grudnia, okólnik wiceministra Kulągi Propozycje NATO zgłoszone podczas wiedeńskich rokowań rozbrojeniowych nie do przyjęcia dla państw Układu Warszawskiego.	844
345	23 grudnia, szyfrogram ambasady w Tiranie Wypowiedzenie przez Albanie umowy o bezwizowym przekraczaniu granicy przez osoby z paszportami dyplomatycznymi i służbowymi.	846
346	24 grudnia, pilna notatka Propozycja kierownictwa SPD ustanowienia stałych kontaktów z kierownictwem PZPR; „propozycja utworzenia partyjnego kanału kontaktów pozostaje w związku ze znanym nieprzychylnym Polsce podejściem aparatu bońskiego MSZ [...]”.	846
347	24 grudnia, szyfrogram ambasadora w Moskwie Pobył prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w ZSRR: „pożyteczna rola, jaką na tym stanowisku spełnia dla naszego obozu”.	848
348	24 grudnia, szyfrogram ambasadora w Moskwie Radziecka pomoc w przekazaniu przez Polskę sprzętu wojskowego dla MPLA.	849
349	29 grudnia, szyfrogram dyrektora Departamentu II do ambasadora w Dżakarcie Odwołanie wizyty ministra spraw zagranicznych: „Nie został ustalony żaden nowy termin wizyty. Unikajcie tego tematu i nie róbcie nadziei gospodarzom [...]”.	850
350	30 grudnia, sprawozdanie byłego ambasadora w Japonii Niewielkie zainteresowanie Japonii Polską w wymiarze politycznym, dobre perspektywy rozwoju stosunków gospodarczych; „Japonia stała się jednym z najpoważniejszych dostawców najnowocześniejszych maszyn i urządzeń dla naszej gospodarki”.	851
351	31 grudnia, pilna notatka Moskiewska narada ministrów spraw zagranicznych krajów socjalistycznych: KBWE, wiedeńskie rokowania rozbrojeniowe, przyszłość ONZ, sytuacja na Bliskim Wschodzie i w Angoli; odrębne stanowisko Rumunii we wszystkich sprawach.	856
352	[grudzień], notatka Departamentu Międzynarodowych Organizacji Stanowisko Rumunii sprzeczne z polityką państw socjalistycznych: postulat ograniczenia kompetencji Rady Bezpieczeństwa na rzecz ZO ONZ, stawianie na równej płaszczyźnie NATO i Układu Warszawskiego, postulat zakazu produkcji broni jądrowej.	867

